

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
БАЛАЛАРДЫ ЕРТЕ ДАМУЫ ИНСТИТУТЫ**

**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДА ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ
ҚАУПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫСТАР**

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ В
ДОШКОЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ**

Астана 2024

*Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі
Балаларды ерте дамыту институты базасында әзірленген*

Мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша әдістемелік ұсыныстар: Әдістемелік ұсынымдар. – Астана, 2024. – 59 бет.

Әдістемелік ұсынымдарда мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша нұсқаулықтар қарастырылған.

Әдістемелік ұсынымдар білім беру ұйымдарының басшылары мен балабақша әдіскерлері, педагогтеріне арналған.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету – білім беру қызметкерлерінің алдында тұрған маңызды міндеттердің бірі. Қазіргі әлем қауіптілік деңгейінің жоғарылауымен сипатталады, бұл тәрбиелеу-білім беру процесінің барлық қатысушыларынан балалардың қауіпсіздігіне ерекше назар аударуды талап етеді.

Мектепке дейінгі ұйымда тәрбиеленушілер өздерін қауіпсіз сезінетін және олардың дамуы жайлы және қорғалған атмосферада өтетін ортаны құру қажет.

Әдістемелік ұсынымдардың мақсаты – мектепке дейінгі ұйымдардың қызметкерлеріне тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды ұйымдастыруда әдістемелік көмек көрсету. Құжат жұмыстың негізгі қағидаттары мен бағыттарын, сондай-ақ балалар үшін қауіпсіз және жайлы жағдай жасау үшін қабылдануы қажет нақты шараларды айқындайды.

Мақсат келесі міндеттерді айқындайды: мектепке дейінгі ұйымдардың қызметкерлері арасында балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізгі принциптері мен бағыттары туралы ортақ түсінік қалыптастыру; мектепке дейінгі ұйым өмірінің әртүрлі салаларында қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды ұйымдастыру бойынша нақты әдістемелік ұсыныстар беру; балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша мектепке дейінгі ұйым қызметкерлерінің, ата-аналар мен мамандардың өзара әрекеттесу жүйесін дамыту; балалардың қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын дамытуға жағдай жасау.

Бұл әдістемелік ұсынымдар мектепке дейінгі ұйым өмірінің барлық салаларын қамтитын қауіпсіздікті қамтамасыз етуді көздейтін кешенді тәсіл қағидаттарына негізделген; қауіпті жағдайлардың туындауының алдын алу бойынша алдын алу шаралары; жүйелі: қауіпсіздік бір жүйе ретінде ұйымдастырылуы керек; балалардың жас ерекшеліктерін және олардың жеке қауіпсіздік қажеттіліктерін ескеретін жеке көзқарас; ынтымақтастық, өйткені қауіпсіздікті қамтамасыз ету мектепке дейінгі ұйымның барлық қызметкерлерінің, ата-аналар мен мамандардың міндеті.

Осы әдістемелік ұсынымдарды іске асыру мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету деңгейін арттыруға, балалармен болатын жазатайым оқиғалардың қауіпін азайтуға, балалардың дамуы үшін қолайлы және қауіпсіз ортаны құруға, мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінің, ата-аналар мен мәселелер бойынша мамандардың өзара іс-қимылын күшейтуге мүмкіндік береді. Балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету. Балалардың жеке ерекшеліктеріне және олардың қауіпсіздік қажеттіліктеріне назар аудару маңызды.

Бұл нұсқаулықтар кеңес беру болып табылады және нақты мектепке дейінгі ұйымның жағдайына бейімделуі мүмкін.

Бұл материал мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтарына қауіпсіз білім беру ортасын қамтамасыз ету бойынша нұсқаулық болып табылады.

КІРІСПЕ

Тәрбиеленушілердің қауіпсіздігі мектепке дейінгі ұйымның барлық қызметкерлері үшін бірінші кезектегі міндет болып табылады.

Бұл әдістемелік ұсынымдар балалардың мектепке дейінгі мекемеде болуы үшін ең қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету үшін әзірленген [1-2]. Балалардың әл-ауқаты мен қорғалуын қамтамасыз ету - педагогтерден бастап әкімшілікке дейін барлық қызметкерлер үшін бірінші кезектегі міндет.

Қазіргі әлем балалардың денсаулығы мен өміріне қауіп төндіретін көптеген ықтимал қауіптерге толы. Сондықтан мектепке дейінгі ұйымда кішкентай азаматтар өздерін қауіпсіз сезінетін және олардың дамуы тыныш және қорғалған атмосферада өтетін ортаны құру қажет.

Бұл әдістемелік нұсқаулар мектепке дейінгі ұйымдардың қызметкерлеріне арналған және оларға оқушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жұмысты ұйымдастыруға көмектесуге арналған.

Бұл ұсынымдар жұмыстың негізгі қағидалары мен бағыттарын, сондай-ақ жүйелі тәсілмен үйлестіре отырып, балалар үшін қауіпсіз және жайлы жағдай жасау үшін қабылдануы қажет нақты шараларды ұсынады [3-5].

Мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі жүйелік тәсілдің маңызды аспектілері:

- қауіпсіздік жағдайын тұрақты бақылау және талдау;
- өзгермелі шарттар мен талаптарды ескере отырып, қауіпсіздік жүйесіне уақтылы түзетулер енгізу;
- білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың балалардың қауіпсіздігі үшін жауапкершілік деңгейін арттыру.

Мектепке дейінгі ұйымда балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің жеке көзқарасы да өте маңызды.

Жеке көзқарас балалардың жасы мен ерекшеліктерін ғана есепке алу емес, бұл олардың жеке қауіпсіздік қажеттіліктерін, ақпаратты қабылдау қабілеттерін және жеке даму қарқынын ескеру.

Қауіпсіздікті қамтамасыз ету тек мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінің міндеті [6] емес, сонымен қатар ата-аналармен бірлескен жұмыс екенін атап өткен жөн.

Тек тығыз өзара әрекеттесу нәтижесінде ғана барлық тәрбиеленушілердің денсаулығы мен әл-ауқатына кепілдік беретін нақты қауіпсіздік жүйесі құрылуы мүмкін.

1 ҚАУІПСІЗДІКТІҢ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ

Тәрбиеленушілердің қауіпсіздігі әрбір мектепке дейінгі ұйымның сапалы жұмысының ажырамас бөлігі болып табылады.

Негізгі қауіпсіздік принциптері (1-кесте):

- 1) кешенді тәсіл;
- 2) алдын алу шаралары;
- 3) жүйелілік;
- 4) жеке көзқарас;
- 5) ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

Кесте 1. Қауіпсіздіктің негізгі принциптері

№	Принциптері	Сипаттамалары
1	Кешенді тәсіл	Ғимараттар мен үй-жайлардың қауіпсіздігі, ойын әрекеттерінің қауіпсіздігі, серуендеу кезіндегі қауіпсіздік, тамақ, медициналық көмек және т.б.
2	Алдын алу шаралары	Қауіпті жағдайлардың алдын алу басты міндет болып табылады.
3	Жүйелілік	Қауіпсіздік біртұтас жүйе ретінде ұйымдастырылуы керек, оның ішінде заңнамалық актілер, ішкі тәртіп ережелері, нұсқаулықтар, бақылау жүйесі және т.б.
4	Жеке көзқарас	Балалардың жас ерекшеліктері және олардың жеке қауіпсіздік қажеттіліктері ескеріледі.
5	Ынтымақтастық	Қауіпсіздікті қамтамасыз ету – барлық мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінің, ата-аналардың, мамандардың міндеті.

Мектепке дейінгі ұйымда балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің кешенді тәсілі қауіпсіздікті жеке міндет ретінде емес, мекеме өмірінің барлық саласының құрамдас бөлігі ретінде қарастыру керектігін білдіреді. Бұл қауіпсіздік жұмыстың барлық аспектілеріне қосылуы керек дегенді білдіреді (2-кесте):

- 1) ғимараттар мен үй-жайлардың қауіпсіздігі;
- 2) ойын қызметінің қауіпсіздігі;
- 3) жүру кезіндегі қауіпсіздік;
- 4) тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі;
- 5) медициналық көмектің қауіпсіздігі;
- 6) психологиялық-педагогикалық жұмыс;
- 7) ата-аналармен ынтымақтастық;
- 8) бақылау және алдын алу жүйелері.

Кесте 2. Кешенді тәсіл

№	Принциптері	Сипаттамалары
1	Ғимараттар мен үй-жайлардың қауіпсіздігі:	Ғимараттар мен үй-жайлардың санитарлық, гигиеналық және өртке қарсы нормаларға сәйкестігі. Ғимараттар мен жабдықтарды тұрақты техникалық тексеруден өткізу. Өрт қауіпсіздігі құралдарының болуы (өрт сөндіргіштер, дабылдар). Ойын алаңдарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету. Қызметкерлер мен балаларға өрт қауіпсіздігі бойынша тұрақты оқытуды өткізу.
2	Ойын әрекетінің қауіпсіздігі	Қауіпсіз ойыншықтар мен ойын жабдықтарын таңдау. Үй-жайларды қауіпсіз жиһазбен жабдықтау. Қауіпсіз ойын алаңдарын ұйымдастыру. Қызметкерлер мен ата-аналарды қауіпсіз ойын ережелеріне үйрету. Ойыншықтар мен ойын жабдықтарын жүйелі түрде тексеру.
3	Серуен кезіндегі қауіпсіздік	Қауіпсіз жүру жолдарын ұйымдастыру. Балаларға жол жүру ережесін үйрету. Үнемі эвакуациялау жаттығуларын өткізу. Балалардың серуендеу кезінде ересектердің еріп жүруін қамтамасыз ету. Балалардың қауіпсіз қозғалысы үшін арнайы жабдықты пайдалану (мысалы,

		шағылыстыратын элементтер).
4	Тамақтану қауіпсіздігі	Тамақ өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету. Тамақ өнімдерін гигиеналық өңдеуге жағдай жасау. Қызметкерлерді тамақты сақтау және дайындау ережелеріне үйрету. Тұрақты санитарлық тексерулер жүргізу
5	Медициналық қызмет қауіпсіздігі	Заң талаптарына сәйкес балаларға медициналық көмек көрсету. Медициналық тексерулер мен екпелерді жүргізу. Жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Қызметкерлерге алғашқы медициналық көмек көрсету ережелерін үйрету.
6	Психологиялық-педагогикалық жұмыс	Балаларда қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру. Балаларға жол қауіпсіздігі ережелерін үйрету, өрт қауіпсіздігі, судағы қауіпсіздік, тұрмыстық қауіпсіздік т.б. Балалардың қауіпсіздік деңгейін арттыруға бағытталған әңгімелер, ойындар, іс-шаралар өткізу. Балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша ата-аналармен ынтымақтастық.
7	Ата-аналармен ынтымақтастық	Ата-аналарды балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шаралары туралы хабардар ету. Қауіпсіздік мәселелері бойынша ата-аналар жиналысын өткізу. Мектепке дейінгі мекемеде «қауіпсіздік бұрышын» құру. Ата-аналардың балаларды қорғау шараларына қатысуын ынталандыру.
8	Бақылау және алдын алу жүйелері	Бейнебақылау жүйесін енгізу. Дүрбелең түймесін пайдалану. Қауіпсіздік стандарттарының сақталуын қамтамасыз ету үшін тұрақты тексерулер жүргізу. Балалардың қатысуымен болатын жазатайым оқиғаларды талдау және олардың алдын алу шараларын әзірлеу.

Кешенді тәсілдің артықшылықтарына балалардың қатысуымен болатын жазатайым оқиғалардың қауіпін азайту; балалар үшін қауіпсіз және қолайлы жағдай жасау; тәрбиелеу-білім беру процесіне барлық қатысушылардың балалардың қауіпсіздігі үшін жауапкершілік деңгейін арттыру; балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша мектепке дейінгі мекеме қызметкерлері, ата-аналар және мамандар арасындағы өзара іс-қимылды күшейту.

Алдын алу шаралары балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізгі элементі болып табылады. Олардың мақсаты - қауіпті жағдайлар болғаннан кейін әрекет етудің орнына, олардың пайда болуының алдын алу.

Алдын алу шараларының негізгі бағыттары (3-кесте):

1) оқыту және ақпараттандыру (қызметкерлер мен балаларды оқыту, ата-аналарды хабардар ету);

2) қауіпсіз ортаны құру (ғимараттар мен үй-жайларды жөндеу және күтіп ұстау, ойын ортасының қауіпсіздігі, балалар алаңындағы қауіпсіздік, аумақтың қауіпсіздігі, серуендерді ұйымдастыру);

3) бақылау және мониторинг (тұрақты тексерулер, аварияларды талдау, құжаттама);

4) ата-аналармен ынтымақтастық (ата-аналарды хабардар ету, ата-аналар жиналысын өткізу, ата-аналарды қауіпсіздік шараларына қатысуға тарту).

Кесте 3. Алдын алу шараларының негізгі бағыттары

№	Бағыты	Түрлері	Сипаттамалары
1	Оқыту және ақпараттандыру	Қызметкерлерді оқыту	Өрт қауіпсіздігі, алғашқы медициналық көмек көрсету, төтенше жағдайларда өзін-өзі ұстау ережелері, сондай-ақ қызметтің белгілі бір салаларындағы қауіпсіздік техникасы

			(ойын алаңы, серуендеу, тамақтану және т.б.) бойынша тұрақты нұсқамалар.
		Балаларды оқыту	Балаларға қауіпсіздік ережелерін қолжетімді және қызықты түрде үйрету: ойындар, іс-шаралар, әңгімелер, ертегілер, мультфильмдер, рөлдік ойындар, практикалық жаттығулар. Жол қозғалысы ережелері, өрт қауіпсіздігі, судағы қауіпсіздік, тұрмыстық қауіпсіздік және т.б.
		Ата-аналарды хабардар ету	Ата-аналарды мектепке дейінгі мекемеде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шаралары туралы, балаларды қауіпсіздік ережелеріне үйрету бойынша жүргізіліп жатқан іс-шаралар туралы, тексеру нәтижелері туралы және т.б.
2	Қауіпсіз органы құру	Ғимараттар мен үй-жайларды жөндеу және күтіп ұстау	Ғимараттар мен жабдықтарды жүйелі түрде техникалық тексеру, ақаулы элементтер мен жабдықтарды уақытылы жөндеу және ауыстыру
		Ойын ортасының қауіпсіздігі	Қауіпсіз ойыншықтар мен ойын жабдықтарын таңдау, ойыншықтарды жүйелі түрде тексеру және дезинфекциялау.
		Ойын алаңындағы қауіпсіздік	Балалар алаңындағы ойын аймақтарының сақталуын, ойын жабдықтарын дұрыс орнатуды, қауіпсіз жабу мен қоршаулардың болуын қамтамасыз ету.
		Территорияны қорғау	Мектепке дейінгі мекеме аумағына бөгде адамдардың кіруін шектеу, жүйеленген дабыл жүйесінің болуы, қажет болған жағдайда бейнебақылау орнату.
		Серуенді ұйымдастыру	Қауіпсіз маршруттар бойынша серуендеу, балаларды ересектермен бірге алып жүру, балаларға қауіпсіздік ережелерін үйрету.
3	Бақылау және мониторинг	Тұрақты тексерулер	Мектепке дейінгі мекеме өмірінің барлық салаларында қауіпсіздік стандарттарының сақталуын қамтамасыз ету үшін тұрақты тексерулер жүргізу.
		Апатты талдау	Балалардың қатысуымен болатын жазатайым оқиғаларды талдау, олардың пайда болу себептерін анықтау және олардың алдын алу шараларын әзірлеу
		Жазбаларды басқару	Қауіпсіздік жөніндегі құжаттаманы жүргізу (нұсқаулар, тексеру журналдары, тексеру актілері және т.б.).
4	Ата-аналармен ынтымақтастық	Ата-аналарды хабардар ету	Мектепке дейінгі мекемелерде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шаралары туралы ата-аналарды үнемі хабардар ету.
		Ата-аналар жиналысын өткізу	Бала қауіпсіздігі мәселелері бойынша ата-аналар жиналысын өткізу.
		Мектепке дейінгі мекемеде «қауіпсіздік бұрышын» құру	Ата-аналарға арналған қауіпсіздік материалдарымен ақпараттық стенд құру.
		Ата-аналарды қауіпсіздік шараларына қатыстыру	Балаларға қауіпсіздік ережелерін үйрету бойынша іс-шараларға қатысуға ата-аналарды тарту.

Алдын алу шаралары бір реттік іс-әрекет емес, жүргізілетін іс-әрекеттер жүйесі. Жағдайды жүйелі түрде талдап, алдын алу шаралары жүйесіне түзетулер енгізу қажет. Барлық мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінің, ата-аналар мен мамандардың күш-жігерін үйлестіру маңызды.

Мектепке дейінгі мекемеде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің жүйелі тәсілі – бұл жеке шаралардың жиынтығы ғана емес, мекеменің

барлық салаларында қауіпсіздікті қамтамасыз етуді кешенді және дәйекті бақылауды қамтамасыз ететін біртұтас және өзара байланысты жүйені құру.

Қауіпсіздік жүйесінің негізгі элементтері (4-кесте):

- 1) заңнамалық база (1-қосымша);
- 2) ұйымдық құрылым;
- 3) оқыту және нұсқау (2-қосымша);
- 4) бақылау және мониторинг;
- 5) ата-аналармен өзара әрекеттесу;
- 6) мамандармен ынтымақтастық.

Кесте 4. Қауіпсіздік жүйесінің негізгі элементтері

№	Элементтер	Сипаттамалары
1	Заңнамалық база	Балалар қауіпсіздігі туралы заңнаманы зерделеу және сақтау. Мектепке дейінгі мекемедегі қауіпсіздік мәселелерін реттейтін жергілікті актілерді әзірлеу және бекіту (ішкі тәртіп ережелері, еңбекті қорғау нұсқаулықтары, өрт қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықтар және т.б.).
2	Ұйымдастырушылық құрылым	Мектепке дейінгі мекемеде қауіпсіздікті қамтамасыз етуге жауапты адамдарды тағайындау. Әкімшілік өкілдерінің, тәрбиешілердің, медициналық қызметкерлердің, техникалық қызметкерлердің және т.б. қатысуымен қауіпсіздік комиссиясын құру. Қауіпсіздік жүйесіндегі әрбір қызметкердің функциялары мен міндеттерін анықтау.
3	Оқыту және нұсқаулық	Мектепке дейінгі мекеменің барлық қызметкерлеріне қауіпсіздік техникасы бойынша тұрақты оқытуды өткізу. Балаларға қауіпсіздік ережелерін қолжетімді және қызықты етіп үйрету. Эвакуациялау және төтенше жағдайларда іс-әрекеттер бойынша оқытуды өткізу.
4	Бақылау және мониторинг	Мектепке дейінгі мекеме өмірінің барлық салаларында қауіпсіздік стандарттарының сақталуын қамтамасыз ету үшін тұрақты тексерулер жүргізу. Қауіпсіздік жөніндегі құжаттаманы жүргізу (нұсқаулар, тексеру журналдары, тексеру актісі және т.б.). Балалардың қатысуымен болатын жазатайым оқиғаларды талдау, олардың пайда болу себептерін анықтау және олардың алдын алу шараларын әзірлеу.
5	Ата-аналармен өзара әрекеттесу	Мектепке дейінгі мекемелерде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шаралары туралы ата-аналарды үнемі хабардар ету. Бала қауіпсіздігі мәселелері бойынша ата-аналар жиналысын өткізу. Мектепке дейінгі мекемеде ата-аналарға арналған ақпаратпен «қауіпсіздік бұрышын» құру. Ата-аналарды балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша іс-шараларға қатысуға тарту.
6	Мамандармен ынтымақтастық	Балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша медицина қызметкерлерімен, өрт сөндірушілермен, төтенше жағдайлар қызметкерлерімен және басқа мамандармен өзара әрекеттесу. Бірлескен қауіпсіздік шараларын өткізу (мысалы, эвакуациялау жаттығулары, өрт қауіпсіздігі бойынша әңгімелер және т.б.).

Жүйелі тәсілдің артықшылығына балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша шаралардың тиімділігін арттыру, балалармен болған жазатайым оқиғалардың қаупін азайту, балалар үшін қауіпсіз және жайлы ортаны құру, білім беру процесінің барлық қатысушыларының өзара әрекеттесуін қамтамасыз ету мәселелері бойынша балалардың қауіпсіздігін күшейту жатады.

Мектепке дейінгі мекемеде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі жеке көзқарас балалардың жас ерекшеліктерін және олардың жеке

қауіпсіздік қажеттіліктерін есепке алу болып табылады. Әртүрлі жастағы балалардың қауіп-қатерлерді түсіну деңгейі және қауіпсіздік жағдайында өз бетінше шешім қабылдау қабілеті әртүрлі екенін түсіну маңызды (5-кесте).

Кесте 5. Әртүрлі жас топтарындағы жеке тәсілдің мысалдары

№	Жас топтары	Сипаттамалары
1	Кіші топ (2 жастағы балалар)	Қауіпсіздік ережелерін үйрету үшін ашық және көрнекі бейнелер мен белгілерді пайдаланыңыз. Қауіпсіз мінез-құлықтың негізгі дағдыларын дамытуға бағытталған қарапайым ойындар мен әрекеттерді өткізу (мысалы, электр розеткаларына қол тигізбеу, басқа адамдардың заттарын аузына салмау және т.б.). Ең аз қауіпті нысандар мен бұрыштармен қауіпсіз орта құру. Ересектердің тұрақты бақылауы.
2	Ортаңғы топ (3 жастағы балалар)	Қауіпсіздік туралы ақпаратты арттыру және ойындар мен әрекеттерді қиындату. Тренингке рөлдік ойындар мен ситуациялық тапсырмалардың элементтерін қосу. Арнайы ойыншықтар мен макеттер арқылы балаларға жол қозғалысы ережелерін үйрету. Қауіпсіз ортада балалардың тәуелсіздігін ынталандыру.
3	Ересек топ (4 жастағы балалар)	Қауіпсіздік жағдайында тәуелсіз шешім қабылдау элементтерін оқытуға қосу. Балаларға алғашқы медициналық көмек көрсетуді үйрету. Әртүрлі қауіп түрлері (өрт, су, бейтаныс адамдар және т.б.) туралы әңгіме жүргізу. Балалардың қауіпсіздік мәселелерін шешуге белсенді қатысуын ынталандыру.

Жеке көзқарастың маңызды аспектілері:

– оқытуды саралау (әртүрлі балалар ақпаратты әртүрлі жылдамдықпен меңгереді, әр бала үшін тиімді болатын оқыту әдістерін таңдау маңызды);

– баланың даму ерекшеліктерін ескеру (әр баланың жеке даму ерекшеліктері бар, бұл оның ақпаратты қабылдау және қауіпті түсіну қабілетіне әсер етуі мүмкін);

– ата-аналармен ынтымақтастық (ата-аналарды балаларды қауіпсіздік ережелеріне үйрету бойынша жүргізіліп жатқан іс-шаралар туралы хабардар ету және оларды балаларды қауіпсіздік техникасын үйрету үдерісіне тарту маңызды).

Мектепке дейінгі мекемеде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету білім беру процесінің барлық қатысушыларының: қызметкерлердің, ата-аналар мен мамандардың ортақ міндеті болып табылады.

Тиімді қауіпсіздік жүйесі барлық тараптардың: мектепке дейінгі ұйымның қызметкерлері (педагог, әкімшілік, медициналық қызметкерлер, техникалық қызметкерлер), ата-аналар (ақпарат, іс-шараларға қатысу, қызметкерлермен ынтымақтастық), мамандар (психологтар, педагогтер, өрт қауіпсіздігі, жол қауіпсіздігі бойынша мамандар) тығыз ынтымақтастығында ғана құрылуы мүмкін. (6-кесте).

Кесте 6. Процеске барлық қатысушылардың ынтымақтастығы

№	Қатысушылар	Қызметкерлер	Қызмет түрі
1	Мектепке дейінгі мекеме қызметкерлері	Тәрбиеші	Өз тобындағы балалардың қауіпсіздігіне басты жауапкершілікті өз мойнына алады. Ол барлық қауіпсіздік ережелерін білуі және сақтауы, балаларға қауіпсіз тәртіп ережелерін үйретуі, ойын және серуендеу кезінде олардың әрекеттерін бақылауы керек.
		Әкімшілік	Мектепке дейінгі мекемеде қауіпсіз ортаны құруға, ғимараттар мен үй-жайлардың қауіпсіздік стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз етуге, тұрақты тексеруді ұйымдастыруға және қауіпсіздік ережелерінің сақталуын бақылауға жауапты.
		Медициналық	Балалардың денсаулығына медициналық бақылауды жүзеге

		қызметкерлер	асырады, жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсетеді, медициналық тексерулер мен екпелерді жүргізеді.
		Техникалық персонал	Ғимараттар мен жабдықтардың техникалық жағдайына, ақаулы элементтерді уақытылы жөндеуге және ауыстыруға жауапты
2	Ата-аналар	Ақпараттандыру	Ата-аналарды мектепке дейінгі мекемеде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шаралары туралы, балаларды қауіпсіздік ережелеріне үйрету бойынша жүргізілетін іс-шаралар туралы, тексеру нәтижелері туралы және т.б.
		Іс-шараларға қатысу	Ата-аналар балалардың қауіпсіздігі бойынша іс-шараларға қатыса алады (мысалы, балалармен қауіпсіздік туралы әңгімелер өткізу, эвакуациялау жаттығуларына қатысу және т.б.).
		Қызметкерлермен ынтымақтастық	Ата-аналар мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерімен ынтымақтаса отырып, оларға өз баласының қауіпсіздігіне әсер етуі мүмкін проблемалары мен ерекшеліктері туралы хабарлауы керек.
3	Мамандар	Психологтар	Олар қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын дамыту және балаларға қауіптермен байланысты эмоционалдық стрессті жеңуге көмектесу үшін балалармен сабақтар өткізе алады.
		Педагогтер	Олар өздерінің оқу процесіне қауіпсіздік техникасы бойынша оқыту элементтерін енгізе алады, балаларда қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын дамыту үшін ойындар мен әрекеттерді пайдалана алады.
		Өрт қауіпсіздігі мамандары	Қызметкерлер мен балаларға өрт қауіпсіздігі бойынша тренингтер мен жаттығулар өткізуі мүмкін.
		Жол қауіпсіздігі мамандары	Олар балалармен жол қозғалысы ережелері бойынша сабақтар өткізе алады.

Ынтымақтастықтың артықшылықтары:

1) балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі шаралардың тиімділігін арттыру (білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың бірлескен күш-жігері қауіпсіздіктің неғұрлым тиімді жүйесін құруға мүмкіндік береді);

2) қызметкерлер, ата-аналар және балалар арасындағы сенімді нығайту (тығыз әрекеттестік сенім мен өзара түсіністік атмосферасын құруға көмектеседі);

3) қауіпсіздік мәселелеріне бірыңғай көзқарас құру (бірлескен күштер қауіпсіздік мәселелеріне бірыңғай көзқарасты құруға, келіспеушіліктер мен әрекеттердің үйлесімділігін жоюға көмектеседі);

4) білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың жауапкершілік деңгейін арттыру (ынтымақтастық білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың балалардың қауіпсіздігі үшін жауапкершілік деңгейін арттыруға көмектеседі).

Ынтымақтастықтың негізгі принциптері:

– **ашықтық:** білім беру процесінің барлық қатысушылары арасында еркін ақпарат алмасу;

– **өзара сыйластық:** әрбір қатысушының пікірі мен ұстанымын құрметтеу;

– **жауапкершілік:** оқу процесіне әрбір қатысушы балалардың қауіпсіздігіне жауапты;

– **үйлестіру:** оқу үдерісіне барлық қатысушылардың іс-әрекетін үйлестіру.

2 ҚАУІПСІЗДІКТІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ НЕГІЗГІ ЖҰМЫС БАҒЫТАРЫ

Қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша жұмыстың негізгі бағыттары:

- 1) ұйымдастырушылық-құқықтық мәселелер;
- 2) ғимараттар мен үй-жайлардың қауіпсіздігі;
- 3) ойын қызметінің қауіпсіздігі;
- 4) жүру кезіндегі қауіпсіздік;
- 5) тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі;
- 6) медициналық көмектің қауіпсіздігі;
- 7) психологиялық-педагогикалық жұмыс;
- 8) бақылау және алдын алу жүйелері;
- 9) ата-аналармен ынтымақтастық.

Ұйымдастырушылық-құқықтық мәселелер

Ұйымдастырушылық-құқықтық мәселелерге мыналар жатады:

- Бала қауіпсіздігі туралы заңнаманы зерделеу және сақтау.
- Мектепке дейінгі мекемедегі қауіпсіздік мәселелерін реттейтін жергілікті актілерді әзірлеу және бекіту (ішкі тәртіп ережелері, еңбекті қорғау нұсқаулықтары, өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтар және т.б.).
- Қауіпсіздік ережелерінің сақталуын бақылау жүйесін құру.
- Мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерін қауіпсіздік мәселелері бойынша оқыту.

Ғимараттар мен үй-жайларды күзету

Ғимараттар мен үй-жайларды күзету мыналарды қамтиды:

- Ғимараттар мен үй-жайлардың өрт қауіпсіздігі талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету.
- Ойын алаңдары мен ойын алаңдарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету.
- Үй-жайларды өрт сөндіру және дабыл жүйесімен жабдықтау.
- Ғимараттар мен үй-жайлардың техникалық жағдайын тұрақты бақылау.
- Өрт қауіпсіздігі бойынша тұрақты оқытуды өткізу.

Ойын қауіпсіздігі

Ойын қауіпсіздігі мыналарды қамтиды:

- Қауіпсіз ойыншықтар мен ойын жабдықтарын таңдау.
- Үй-жайларды қауіпсіз жиһазбен жабдықтау.
- Қауіпсіз ойын алаңдарын ұйымдастыру.
- Қызметкерлер мен ата-аналарды қауіпсіз ойын ережелеріне үйрету.
- Ойыншықтар мен ойын жабдықтарына жүйелі түрде тексеру жүргізу.

Жаяу жүру кезіндегі қауіпсіздік

Жаяу жүру кезіндегі қауіпсіздік мыналарды қамтиды:

- Қауіпсіз жаяу жүру жолдарын ұйымдастыру.
- Балаларға жол қозғалысы ережелерін үйрету.
- Тұрақты эвакуациялық оқуды өткізу.
- Серуендеу кезінде балалардың үлкендердің еріп жүруін қамтамасыз

ету.

- Балалардың қауіпсіз қозғалысы үшін арнайы жабдықты пайдалану (мысалы, шағылыстыратын элементтер).

Тамақтану қауіпсіздігі

Азық-түлік қауіпсіздігі мыналарды қамтиды:

- Тамақ өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігін қамтамасыз ету.
- Азық-түлік өнімдерін гигиеналық өңдеуге жағдай жасау.
- Қызметкерлерді азық-түлікті сақтау және дайындау ережелеріне үйрету.
- Тұрақты санитарлық тексерулер жүргізу.

Медициналық көмек қауіпсіздігі

Медициналық көмектің қауіпсіздігі:

- Заң талаптарына сәйкес балаларға медициналық көмек көрсету.
- Медициналық тексерулер мен екпелерді жүргізу.
- Жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру.
- Қызметкерлерді алғашқы медициналық көмек көрсету ережелеріне үйрету.

Психологиялық-педагогикалық жұмыс

Психологиялық-педагогикалық жұмыс:

- Балаларда қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру.
- Балаларға жол қауіпсіздігі ережелерін, өрт қауіпсіздігін, судағы қауіпсіздікті, тұрмыстық қауіпсіздікті және т.б.
- Балалардың қауіпсіздік деңгейін арттыруға бағытталған әңгімелер, ойындар, іс-шаралар өткізу.
- Балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша ата-аналармен ынтымақтастық.

Бақылау және алдын алу жүйелері

Бақылау және алдын алу жүйелері:

- Бейнебақылау жүйесін енгізу.
- Дүрбелең түймесін пайдалану.
- Қауіпсіздік стандарттарына сәйкестігін үнемі тексеріп отыру.
- Балалардың қатысуымен болатын жазатайым оқиғаларды талдау және олардың алдын алу шараларын әзірлеу.

Ата-аналармен ынтымақтастық

Ата-аналармен ынтымақтастық:

- Ата-аналарды балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету шаралары туралы хабардар ету.
- Қауіпсіздік мәселелері бойынша ата-аналар жиналысын өткізу.
- Мектепке дейінгі мекемеде «қауіпсіздік бұрышын» құру.
- Ата-аналардың балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін іс-шараларға қатысуын ынталандыру.

3 МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДА ЖӘНЕ ОНЫҢ АУМАҒЫНДАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША ҰСЫНЫСТАР

Әрбір мектепке дейінгі ұйым, меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан, тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі ұсынымдарды (бұдан әрі – Ұсынымдар) орындауға міндетті.

Бұл Ұсынымдар қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкес әзірленген және мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бөлігінде республиканың бірыңғай саясатына бағытталған.

Қалыпты жағдайда ата-аналар балалардың өмірі мен денсаулығына жауапты болады, бірақ олар балабақшада болған кезде бұл жауапкершілік мектепке дейінгі ұйымның әкімшілігі мен педагогтарына өтеді. Балабақшадағы балалардың қауіпсіздігі - бұл балаға қауіп төндірмейтін ортаны - балабақшаның өзінде, оның аумағында, ойын алаңында құру және қолдау.

Мектепке дейінгі ұйымның әкімшілігі мен педагогы топқа келген әрбір баланың өмірі мен денсаулығын қорғауға жеке жауапкершілікте болады, балалардың барлық режимдік сәттерде қауіпсіз жүріс-тұрысын қадағалайды, жарақаттың алдын алуға ерекше көңіл бөледі.

Мектепке дейінгі ұйымдағы тәрбиелеу-білім беру процесі мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесін реттейтін нормативтік құқықтық құжаттарға сәйкес ұйымдастырылуы тиіс. Мектепке дейінгі ұйымда тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруға тиісті бейіні бойынша педагогикалық немесе өзге де кәсіптік білімі бар және оқыту мен тәрбиелеу бойынша педагогтың кәсіби қызметін жүзеге асыратын педагогикалық қызметкерлер жіберіледі.

Тәрбиешіні жұмысқа қабылдау кезінде басшы қызметкердің назарын тәрбиеленушілердің өмірі мен денсаулығын қорғау мектепке дейінгі ұйымдардың негізгі міндеттерінің бірі және оның тұрақты және негізгі міндеті екендігіне аударуы керек; бұл лауазымдық нұсқаулықта анық және егжей-тегжейлі көрсетілуі керек.

Мектепке дейінгі ұйымның басшысы мекемеге кіруді бақылаудың, техникалық күзет құралдарының (бейнебақылау жүйесі) жай-күйіне, құжаттаманың болуы мен жүргізілу тәртібіне, авариялық шығулардың күтілуіне айына кемінде бір рет жоспарлы тексеру жүргізуге міндетті. Балабақша аумағында және ғимаратында бөгде адамдардың рұқсатсыз болуын болдырмау үшін ғимараттың орталық кіреберісінде кіруді басқару жүйесі орнатылу керек. Түнгі, демалыс және мереке күндері ғимаратты күзетуді мектепке дейінгі ұйымның басшысы бекіткен кесте бойынша тікелей күзетшілер жүзеге асырады. Балабақша ғимаратына кіруге олардың жеке басын куәландыратын құжаты болса, келушілерді тіркеу журналына тіркелгеннен кейін ғана рұқсат етіледі. Балабақшада көрінетін жерде мектепке дейінгі ұйым басшысының, жедел жәрдем, өрт сөндіру және басқа да төтенше жағдайлар қызметінің мекен-жайлары мен телефондары ілінуі тиіс.

Өрт болған жағдайда мектепке дейінгі ұйым басшысының іс-әрекеті тәрбиеленушілердің, балабақша қызметкерлерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және оларды эвакуациялауға бағытталуы тиіс.

Табиғи немесе техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар туындаған кезде телефон арқылы жедел жәрдем бөліміне хабарлау қажет.

Күдікті заттарды тапқан жағдайда «112» телефоны арқылы ПД-нің кезекші бөліміне хабарлау қажет. Құқық қорғау органдарының қызметкерлері келгенге дейін педагогикалық қызметкерлер қауіпті аймақтағы тәрбиеленушілерді дереу эвакуациялауы және аумақты бөгде адамдардың кіруінен қорғауды қамтамасыз етуі керек.

Мектепке дейінгі ұйымның сыртқы есігі, аумақтан шығатын жерлері, авариялық шығулары баланың қолы жетпейтін биіктікте жапқыш болуы және үнемі жабылуы тиіс.

Балабақшаның тәрбиешілері жұмыс орындарына жұмыс уақыты басталғанға дейін кемінде 10 минут бұрын келуге, топ бөлмелері мен ойын алаңдарын қауіпсіз жай-күйін және жабдықтардың жұмысқа жарамдылығын, өмірі мен денсаулығына күдікті және қауіпті заттардың бар-жоғын визуалды түрде тексеруі керек. Қауіпсіздік режимін бұзу анықталған жағдайда, олар дереу оларды жою шараларын қолдануға және әкімшілікке хабарлауға міндетті.

Анықталған бұзушылықтар жойылмайынша тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыруға тыйым салынады. Таңғы қабылдауды ата-анадан тәрбиеленушінің әл-ауқаты туралы сауалнамасымен және оның денсаулық жағдайын визуалды бағалаумен үйлестіруден бастау керек. Егер ауруға күдік болса, тәрбиеленушіні балабақшаға қабылдау мүмкіндігі туралы шешім қабылдау үшін медициналық қызметкерге тексеруге жіберіледі. Педагог күндізгі уақытта тәрбиеленушілердің денсаулығында кез келген ауытқулар туралы ата-аналарға немесе заңды өкілдерге дереу хабарлауға міндетті.

Тәрбиеленушінің ата-анасы немесе заңды өкілдері баланы мұғалімге, ал ол болмаған жағдайда топтың тәрбиеленушілерін қабылдайтын басқа педагог қызметкерге тапсыруға міндетті.

Педагог ата-аналармен жұмыс жасап, балаларының қалтасындағы заттарын бақылап, олардың ішінде сіріңке, дәрі-дәрмек, үшкір заттар және өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін басқа да заттардың болуын болдырмауы керек. Топқа бөгде адамдардың келуіне және оған сыртқы киіммен және ауыстырылатын аяқ киімсіз кіруіне тыйым салынады. Педагог балаларды таңертеңгі қабылдаудан кейін сыртқы есіктерді жабуы керек.

Баланы балабақшадан ата-анасы немесе заңды өкілдері алып кетуі керек. Баланы балабақшадан алып кете алмауының объективті себебі (ауру, іссапар, жұмыс кестесі және т.б.) болған жағдайда, мұны ата-анасының немесе заңды өкілдерінің мектепке дейінгі ұйым басшысының атына жазылған өтініші бойынша басқа адамдар (жақын туыстары) жасай алады. Тәрбиеленушілерді 16 жасқа толмағандарға немесе алкогольдік немесе есірткілік масаң күйдегі адамдарға беруге тыйым салынады.

Тәрбиешіге балаларды қараусыз қалдыруға тыйым салынады. Шығу

кажеттілігі туындаса, тәрбиеші топтың тәрбиеші көмекшісіне топтан қай жерде және қанша уақытқа кететінін хабардар етіп, оның жұмысын біраз уақытқа қалдырып, балаларға қарауын сұрауы керек. Жұмыс орнында болмауы мектепке дейінгі ұйымның басшысымен келісілуі керек.

Тәрбиеші мен тәрбиеші көмекшісінің сыртқы келбеті балаларға үлгі болуы керек. Қызметкерлердің киімі мен аяқ киімі олардың күту, қадағалау, тәрбиелеу және оқыту, дамыту, балалар әрекетінің әр түрлі түрлерін ұйымдастыру, функционалдық міндеттерін орындауға кедергі келтірмеуге тиіс. Биік өкшелі аяқ киім киюге, тырнақтардың ұзын болу қаупіне, ұзын шашқа, педагогтерге маусымға және ауа температурасына сәйкес келмейтін киім киюге тыйым салынады.

Топтағы жиһаздар, шкафтар, сөрелер, пианино, айналар, гүл қойғыштар құлап қалмас үшін (төбеге, қабырғаға немесе еденге) мықтап бекітілуі керек. Балалардың көз деңгейінде ілмектер мен шегелермен жүруге тыйым салынады; топты безендіру үшін итергіш түйреуіштерді, қағаз қыстырғыштарды және тігін түйреуіштерін пайдаланыңыз. Педагог инелерді, түйреуіштерді, қайшыларды, жүздерді, басқа тесу және кесетін заттарды, шыны заттарды балалардың қолы жетпейтін жерде сақтауы керек. Құмырада өсетін гүлдерді баспалдақтарға, шкафтарға немесе дәретханаға қоюға болмайды.

Серуендеуге шықпас бұрын тәрбиеші ойын алаңында балалар үшін қауіпті заттардың бар-жоғын (қураған ағаштар, кесетін, тесетін заттар, шұңқырлар, құдықтар) бар-жоғын тексеруі керек, ойын құралдарының қауіпсіз екеніне көз жеткізуі керек және балалар таныс емес өсімдіктерді аузына салмауын қадағалау керек. Ойын алаңында орналасқан дене шынықтыру құралдарының жұмысқа жарамдылығын қадағалап, кез келген ақаулар туралы жауапты тұлғаларға жедел хабарлау қажет.

Тәрбиешілер балабақша ғимаратының қабаттары арасындағы баспалдақпен көтерілу және түсу кезінде қоршаулардан ұстап қауіпсіздікті сақтай отырып, тәрбиеленушілермен бірге жүруі керек. Серуендеу кезінде мектепке дейінгі ұйымның аумағына бейтаныс адамдардың кіруі немесе балалардың өздері абайсызда адам көп жүретін көшелерге шығып кетуі мүмкін жағдайларды болдыруға болмайды.

Балабақшада қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін аумақты шарбақпен жасыл желектермен қоршау керек. Қоршаудың биіктігі әртүрлі болуы мүмкін - бұл стандарттармен реттелмейді. Аумақта сыртқы жасанды жарықтандыру орнатылуы керек. Педагогтерге балалардың көзінше терезелерді ашық ұстауға тыйым салынады; жазда терезелерде тек жақтау немесе москит торы болуы керек. Мектепке дейінгі ұйымның үй-жайларындағы электр сымдары оқшауланған болуы керек, ал электр құрылғылары тәрбиеленушілердің қолы жетпейтін жерде болуы керек.

Топтағы педагогтерге тұрмыстық электр аспаптарын: шәйнектерді, үтіктерді және т.б. пайдалануға, сондай-ақ техникалық оқу құралдарын (магнитофон, проектор, ноутбук және т.б.) ұзақ уақыт электр желісіне қажетсіз қосулы қалдыру ұсынылмайды; техникалық оқыту құралдарын

пайдаланудың соңында қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, розеткадан алу керек (тек құрғақ қолмен).

Балабақшадағы жауапты тұлғалар жиһаздың, төсек-орынның, ыдыс-аяқтың, шүберектердің таңбалануын қатаң қадағалауға міндетті. Жуғыш және дезинфекциялық құралдар таңбаланған ыдыстарда, тәрбиеленушілердің қолы жетпейтін жерде сақталуы керек.

Топқа денсаулыққа қауіпті ерітінділер мен сұйықтықтарды әкелуге тыйым салынады; топтағы балаларды емдеу үшін балалардың ата-аналарынан немесе заңды өкілдерінен балалар шкафында қалдырған дәрі-дәрмектерді, таблеткаларды және басқа да дәрі-дәрмектерді қабылдау.

Тәрбиеші ата-аналардан немесе заңды өкілдерден балалардың аяқ киімінің арты жабық болуын талап етуі керек. Ылғал тудыратын бөлме тәпішкесін және аяқ киімді киюге тыйым салынады. Педагог балалардың аяқ киімі әрқашан бекітілуін қамтамасыз етуі керек. Тәрбиешілер карантиндік шараларды қатаң сақтап, сақталуын қамтамасыз етуі керек.

Тәрбиеші өз жұмыс орнын таза ұстауға, топ кеңістігін жеке заттармен толтырмауға, барлық кіреберістерге еркін кіруге жағдай жасауға міндетті.

ҚОРЫТЫНДЫ

Мектепке дейінгі ұйымдарда тәрбиеленушілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша әдістемелік ұсынымдар балалар үшін қауіпсіз және жайлы ортаны құруға көмектесетін мектепке дейінгі мекеме қызметкерлері үшін практикалық нұсқаулық болып табылады.

Ұсынымдар келесі негізгі мәселелерге бағытталған:

– қауіпсіздікке кешенді көзқарас: тек физикалық қорғанысты ғана емес, сонымен қатар балалардың эмоционалдық әл-ауқатын да қамтиды, сондай-ақ тәуекелдердің алдын алу және қауіпсіз кеңістік құру;

– жүйелі жұмыс: ұсынымдар балалардың қауіпсіздігіне қауіп төндіретін қатердің алдын алудың, мониторингтің және әрекет етудің бірыңғай жүйесін құрудың маңыздылығын атап көрсетеді;

– тәрбиелеу-білім беру үдерісіне барлық қатысушылардың белсенді қатысуы: мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінен ата-аналарға дейін, бұл балаларды қорғаудың біртұтас жүйесін құруға мүмкіндік береді.

Ұсынымдарды қолдану келесі нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік береді:

– балалардың жазатайым оқиғалары мен жарақаттану қаупін азайту;

– тәрбиеленушілерде қауіпсіз әдеттер мен дағдыларды қалыптастыру;

– мектепке дейінгі ұйымдарда сенімді және қорғалған атмосфераны құру;

– ата-аналардың өз балаларының қауіпсіздігіне деген сенімін арттыру.

Балалардың қауіпсіздігі бірінші орында екенін есте ұстаған жөн. Тәрбиелеу-білім беру процесінің барлық қатысушыларының бірлескен күш-жігері арқылы ғана біз өсіп және дамып келе жатқан балалар үшін шынымен қауіпсіз кеңістік жасай аламыз.

Балалардың жеке ерекшеліктеріне және олардың қауіпсіздік қажеттіліктеріне назар аудару және болашақ азаматтардың өсуі мен дамуы үшін қауіпсіз және жайлы кеңістік құру маңызды.

Мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету – барлық мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінің, ата-аналар мен мамандардың күш-жігерін үйлестіруді талап ететін күрделі және көп қырлы міндет.

Бұл нұсқаулықтар кеңес беру болып табылады және нақты мектепке дейінгі ұйымның жағдайына бейімделуі мүмкін.

Осы ұсынымдарды жүзеге асыру балалар үшін барынша қауіпсіз ортаны құруға, жазатайым оқиғалардың қаупін азайтуға және балалардың қолайлы және табысты дамуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚР Заңы. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293>
2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 14 қыркүйекте № 14235 тіркелді. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600014235>
3. «Мектепке дейінгі, орта білім беру ұйымдарын, сондай-ақ арнаулы білім беру ұйымдарын жабдықтармен және жиһазбен жабдықтау стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 22 қаңтардағы № 70 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2016 жылғы 26 ақпандағы № 13272 тіркелді. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600013272>
4. «Мектепке дейінгі ұйымдарға және балалар үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 9 шілдедегі № ҚР ДСМ-59 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2021 жылы 13 шілдеде № 23469 тіркелді. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2100023469>
5. «Ойыншықтардың қауіпсіздігі туралы» Кеден одағының техникалық регламентін қабылдау туралы» Кеден одағы комиссиясының 2011 жылғы 23 қыркүйектегі № 798 шешімі. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/H11T0000798>
6. Жиенбаева С.Н., Исаева Ж.Қ., Адамова М.Е. Балабақша тәрбиешісінің кәсіби этикасы // Әлеуметтік ғылым және әлеуметтік психология. – 2023. – № 3-2 (47). – 1245-1249 беттер. – <https://drive.google.com/file/d/1B1HPqZ35EpXxwIdmPA0VyzHWkgcMBByO/view>.

НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚОЛДАУ**1. «Азаматтық қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы:
46-бап Азаматтық қорғау саласындағы кадрларды даярлау**

2. «..... Азаматтық қорғауды басқару органдарының басшы құрамдары мен мамандары, сондай-ақ білім беру ұйымдары мен бұқаралық ақпарат құралдарының басшылары уәкілетті органның және шет мемлекеттердің ұйымдарында және оқу орындарында оқудан және қайта даярлаудан өтеді. органымен ынтымақтастық туралы келісімдер жасалды.

Қаладағы аудандардың, аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің әкімдері, сондай-ақ ұйымдардың, мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарының басшылары, азаматтық қорғау бөлімшелерінің командирлері, ұйымдардағы азаматтық қорғау сыныптарының жетекшілері, жалпы білім беретін мектептердің мұғалімдері барлық үлгідегі және орта кәсіптік оқу орындарының мекемелерінің, қауіпті өндірістік объектілердің басшылары уәкілетті органның ведомствосының аумақтық бөлімшелерінде даярлаудан және қайта даярлаудан өтеді.».

3. «Балаларды азаматтық қорғау саласында оқыту мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту және жалпы орта білім беру ұйымдарында, азаматтарды оқыту жұмыс, оқу және тұрғылықты жері бойынша ұйымдарда жүзеге асырылады.

Жер сілкінісі қауіпті аймақтарда орналасқан ұйымдарда, мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарында және білім беру ұйымдарында сейсмикалық оқыту тоқсан сайын жүргізіледі.

Қауіпті өндірістік объектілердің апатты таралу болжамды аймағында орналасқан ұйымдарда, мектепке дейінгі ұйымдарда және білім беру ұйымдарында күшті улы заттардың және радиоактивті заттардың бөлінуімен жазатайым оқиғалар кезінде персоналдың, балалардың, тәрбиеленушілердің, студенттердің іс-әрекеттеріне тоқсан сайын оқыту жүргізіледі.

Сел, көшкін, қар көшкіні қауіп бар аймақтарда, сондай-ақ су басу, су тасу ықтимал аймақтарда орналасқан ұйымдарда, мектепке дейінгі және білім беру ұйымдарында оқыту қауіпті кезең басталғанға дейін жүргізіледі.».

2. «Мектепке дейінгі ұйымдар мен балалар үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің 2021 жылғы 9 маусымдағы № ҚР ДСМ-59 бұйрығы)

9-т. «...аумақта балалардың әр жас тобы үшін жеке ойын алаңдары бар. Мектепке дейінгі балалар алаңдарының көлемі балалар санының бір орынына кемінде 4 м² болып қабылданады. Әрбір ойын алаңы күннен және жауын-шашыннан қорғау үшін кемінде 20 м² көлеңкелі шатырмен қамтамасыз етілген, үш жағынан қоршалған. Көлеңкелік шатырлардың едені ағаштан болады».

28-т. «Объектілерді пайдалану кезінде аумақ зақымданбай қоршалады».

48-т. «Үй-жайда сыртқы жасанды жарықтандыру орнатылған».

128-т. «Әр жас тобында күн сайын балаларды таңғы тексеру жүргізіледі».

139-т. 9-т.) «..серуендерді ұйымдастыру үшін жергілікті жердегі қоршаулары бар балалар алаңдарын пайдалану (кесте бойынша серуендерді ұйымдастыруға рұқсат етіледі);»

3. Мектепке дейінгі ұйымдар қызметінің үлгілік қағидалары (Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы)

2-т. «Мектепке дейінгі ұйымдардың міндеттері:

1) мектеп жасына дейінгі балалардың өмірі мен денсаулығын қорғау;»;

4. Өрт қауіпсіздігі қағидалары (Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің 2022 жылғы 21 ақпандағы № 55 бұйрығы)

200-т. «...Бастауыш сынып оқушыларымен, сондай-ақ мектепке дейінгі ұйымдарда өрт қауіпсіздігі тақырыптары бойынша әңгімелесу жүргізіледі.»

207-т. «Балалар ұйымдарының ғимараттарында мектепке дейінгі және бастауыш мектеп жасындағы балалар топтары (сыныптары) үшінші қабаттан жоғары емес орналастырылады.

208-т. «Сыныптарда, кабинеттерде, шеберханаларда, жатын бөлмелерде, асханаларда және басқа бөлмелерде жиһаздар мен жабдықтарды орналастыру кезінде адамдарды кедергісіз эвакуациялау және өрт сөндіру құралдарына қол жеткізу қамтамасыз етіледі».

209-т. «Сыныптар мен кабинеттерде тек шкафтарда, сөрелерде немесе тұрақты орнатылған сөрелерде сақталатын оқу процесін қамтамасыз етуге қажетті жиһаздар, аспаптар, макеттер, керек-жарақтар мен көмекші құралдар ғана орналастырылады».

210-т. «Сыныптардағы және кабинеттердегі парталар (үстелдер) саны жобалық құжаттамада белгіленген саннан аспауы керек».

211-т. «Сыныптардағы, зертханалардағы және шеберханалардағы сабақтардың соңында жанғыш және жанғыш сұйықтықтар бөлек бөлмелерде орнатылған жанбайтын шкафтарға (қораптарға) шығарылады».

213-т. «Білім беру ұйымдарында және балалары тәулік бойы болатын мектепке дейінгі ұйымдарда тәулік бойы кезекшілік белгіленеді».

5. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы қызметті жүзеге асыратын терроризмге осал объектілерді терроризмге қарсы қорғауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2022 жылғы 30 наурыздағы № 117 бұйрығы.)

79-т. «Екінші топтағы объектілер осы Нұсқаулықтың 78-тармағында көзделген техникалық жабдықтардан басқа, кіруді басқару және басқару жүйелерімен (мектепке дейінгі білім беру ұйымдары үшін турникеттермен, домофон жүйесі пайдаланылады) жабдықталған;

6. Мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдарын бейнебақылау жүйелерімен жабдықтау стандарттары мен талаптары (Қазақстан

Республикасы Білім және ғылым министрлігі 2019 жылғы 23 қаңтардағы № 32 мен Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің 2019 жылғы 23 қаңтардағы № 49 бірлескен бұйрығы.)

7-т. «Мектепке дейінгі және орта білім беру ұйымдары бейнебақылау жүйесімен жабдықталған:

- 1) ұйымға іргелес аумақтың периметрі;
- 2) негізгі және авариялық кіреберістер;
- 3) адамдардың көп жиналатын үй-жайлары (орындары);
- 4) білім беру ұйымы басшысының (иесінің) қалауы бойынша өзге де үй-жайлар.».

ҚОСЫМША 2

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ҰЙЫМДАРДАҒЫ БАЛАЛАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІҢ НҮСҚАУЛАРЫ

Мектепке дейінгі ұйымның басшысы мен шаруашылық меңгерушісі балабақша аумағында орналасқан құрал-жабдықтарды (шағын текшелер, дене шынықтыру құралдары және т.б.) жылына екі рет (қажет болған жағдайда жиі) міндетті түрде тексеру актілерін жасап, олардың екендігіне көз жеткізуі керек.

Сонымен қатар, тәрбиешілер күн сайын серуендеу орындарындағы құрал-жабдықтардың жағдайын тексеріп отыруы керек: олардың өткір бұрыштары, шегелері, кедір-бұдырлары, шығыңқы болттары болмауы керек, учаскелердегі барлық құрал-жабдықтар сенімді бекітілген болуы керек; Балалардың құлауын болдырмас үшін жасалған ойын сырғанақтары мен баспалдақтары берік болуы, мен соққыға төзімді беттері балалардың жасына және санитарлық нормаларға сәйкес болуы керек.

(Анықтама үшін: 2021 жылғы 9 маусымдағы № ҚР ДСМ-59 «Мектепке дейінгі ұйымдар мен балалар үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» Санитариялық қағидаларына сәйкес балабақшаның аумағы қоршалуы тиіс. Әрбір жас тобына бөлек ойын алаңдары қарастырылуы тиіс. Мектепке дейінгі балалар алаңының көлемі балалардың санына сәйкес бір орынға кемінде 4 м² болып қабылданады. Әр ойын алаңы үш жағынан қоршалған, кемінде 20 м² болатын көлеңкелі шатырмен қамтамасыз етіледі. Күн және жауын-шашын көлеңкелі шатырлардың едені ағашпен қамтамасыз етілген.).

Көктемгі-күзгі кезеңде серуендеуді бастамас бұрын жаңбырдан кейін тұрып қалған суды жою бойынша шаралар қабылданады; қоқыс жинау; бұталарды сәндік кесуді жүргізу.

Қыс мезгілінде серуен басталар алдында барлық ғимараттардың шатырларын, жолдарды, ойын алаңдарын қар мен мұздан тазартып, құм себу шаралары жүргізіледі.

ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҮСҚАУЛЫҚТАР

Төтенше жағдай кезінде (өрт, жер сілкінісі, су тасқыны) үрейленбеу керек.

Әрбір педагогтың бастапқы міндеті - өз тобының балаларын құтқару, содан кейін нәтижені мектепке дейінгі ұйымның басшысына немесе әдіскерге хабарлау. Олардың барлық нұсқауларын қатаң сақтау өте маңызды.

Әрбір педагог баланың өмірі мен денсаулығына үлкен жауапкершілікпен қарайтынын түсінуі керек.

Эвакуацияның кіреберістері мен шығулары қажетсіз заттармен қоқыспен толтырылмауы керек. Есіктерді ішінен кішкентай, оңай ашылатын бекітпемен құлыптау маңызды. Есікке жақындау еркін болуы керек.

Өрт бөлмеге кірген болса, терезелерді ашуға болмайды, себебі өтпе жел күшті өртке әкелуі мүмкін.

Педагог балаларға жанып жатқан бөлмеден тез шығу үшін төрт аяққа тұрып, шығуға дейін жорғалап шығу керектігін түсіндіреді, бұл кезде мұрындары мен аузын дымқыл шүберекпен жабу керек. Өрт кезінде баланың киімі өртенсе, оны дымқыл шүберекпен орап, оттегінің енуін тоқтату үшін матаны денесіне басыңыз. Ешбір жағдайда киімді сөндіру үшін өрт сөндіргішті қолдануға болмайды. Бұл қосымша химиялық күйіктерге әкелуі мүмкін.

Өртеніп жатқан бөлмеде балаларды іздеу балабақшаның барлық үй-жайлары тексерілген жағдайда ғана тоқтатылады.

Өрт кезінде тәрбиеленушілерді ойын алаңына және басшыға апарды немесе ол болмаған жағдайда әдіскерге үй-жайдан эвакуациялау нәтижелері туралы хабарланады.

Педагог балаларға төтенше жағдайда (жер сілкінісі, су тасқыны) дереу тәрбиешіге немесе тәрбиеші көмекшісіне жүгіну керектігін түсіндіреді. Кереуеттердің, үстелдердің, шкафтардың артына тығылуға, басқа бөлмелерге қашуға және т.б., бұл ересектердің оларды тез тауып, сақтауына жол бермейді. Тәрбиеші мен тәрбиеші көмекшісінің барлық нұсқауларын орындау қажет.

Электр су қайнатқыштар мен шәйнектер балалар бар топтарда пайдаланылмауы керек, сондай-ақ макулатураны тұрғын емес үй-жайларда сақтауға немесе тез тұтанатын құрылыс материалдарын сақтауға болмайды. Жабық кеңістікте отшашуларды, шамдарды немесе от жағуға болмайды.

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ КЕЗІНДЕ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҮСҚАУЛЫҚТАР

Тәрбиелеу-білім беру процесін жоспарлау және ұйымдастыру кезінде тәрбиешілер балалармен соқтығысуды, құлауды, жанжалдарды, көгеруді және т.б. әрекеттерді тудырмауға бағытталған түрлі іс-әрекеттер ұйымдастыру керек.

Мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтары тәрбиеленушілерді

балабақшада, көшеде, үйде, табиғи және төтенше жағдайларда қауіпсіз мінез-құлық негіздерімен таныстыруға міндетті.

Балалардың жаттығу залында және үлкен спорттық құрал-жабдықтарды пайдалана отырып серуендеуде, сондай-ақ бассейнде дене шынықтырумен айналысуын ұйымдастырған кезде тәрбиешілер балаларды мүмкін болатын құлаудан, жарақаттанудан және жарақаттан сақтандыруды қамтамасыз етуі керек.

Психологиялық жайлылықты орнату (қарым-қатынастың демократиялық стилі, іс-әрекетті еркін таңдауға жағдай жасау, жеке өмірге қол сұғылмау үшін орындардың болуы, ата-аналар тобында еркін болу мүмкіндігі).

Дене шынықтыру және музыкалық іс-шаралар кезінде тәрбиеші тәрбиеленушілермен бірге болуға, көмек пен қауіпсіздікті қамтамасыз етуге көмектесуге міндетті.

Мұғалімдерге балаларды бақылаусыз топтан тыс жұмыстарға жіберуге тыйым салынады.

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талабына сәйкес ұйымдастырылған заттық-кеңістікті дамытушы ортада тәрбиеші балалармен тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастырған кезде санитарлық-гигиеналық, дидактикалық және эстетикалық талаптарға жауап беретін берік, пайдалануға жарамды демонстрациялық және үлестірме материалды пайдалануы, сондай-ақ ыңғайлы және қауіпсіз тақырыпты құру үшін ойын, шығармашылық және дамыту бағыттарын өз бетінше анықтауы керек.

БАЛАЛАРДЫ ТАМАҚ БЕРУ КЕЗІНДЕ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚТАР

Тәрбиеші мен тәрбиеші көмекшісі топ бөлмелеріне қайнаған суды әкелуге тыйым салынады.

Тағамды асханадан дәліздерде немесе баспалдақта балалар болмаған кезде ғана жеткізу керек.

Су ішу режимін ұйымдастыру үшін тек қайнатылған немесе бөтелкедегі суды пайдаланыңыз. Қайнаған суды ауыстыру кестесін орындаңыз.

Педагогтерге ата-аналардан балабақшадағы балалардың рационна кірмейтін өнімдерді (торттарды, кондитерлік өнімдерді және т.б.) қабылдауға тыйым салынады, әсіресе өндірілген күні көрсетілгендерді.

Әрбір тамақтан кейін ауызды шаюды ұйымдастыру қажет.

Балаларды аузына тамақ, сағыз, тәтті т.б. салып ұйықтауға рұқсат етпеңіз, ол үшін ұйықтар алдында әр баланың ауыз қуысын тексеріңіз.

Тамақтану кезінде тәрбиеленушілердің дастархан басында әдептілікті сақтауға және ас құралдарын дұрыс пайдалануын қадағалау қажет. Жарақат алмау үшін асхана ыдыс-аяқтарында жарықтар немесе сынық болмауы керек. Ыдыс-аяқ сынса, тәрбиеші балаларға оған қол тигізуге рұқсат бермейді,

ересектер оларды алып тастайды;

Тәрбиеленушілердің жеке ерекшеліктерін ескеріңіз (соның ішінде олардың кейбір азық-түлік пен тағамдарға төзбеушілігі).

СЕРУЕНДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ КЕЗІНДЕ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚТАР

Серуенге шықпас бұрын тәрбиеші қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін аумақты тексеруі керек.

Тәрбиеші балалардың балабақшадан сабыр сақтап шығуын және баспалдақтан түсуін бақылауды қамтамасыз етеді.

Тәрбиешінің көмекшісі балаларды серуендеуге және кері қайтаруға еріп жүруі керек. Тәрбиеші барлық балаларды көз алдында ұстап, балаларды бақылап, қажет болған жағдайда көмекке келуі керек.

Тәрбиешінің міндеттеріне температуралық режимді бақылап және ауа-райы мен маусымдық жағдайға сәйкес балалардың киімін бақылау және тәрбиеленушілердің бас киімінің болуын қамтамасыз ету кіреді. Алаңдағы шөп, асфальт немесе құммен жалаң аяқ жүруге тәрбиеші аумақты қауіпсіздік тұрғысынан тексергеннен кейін ғана рұқсат етіледі.

Жыл сайын көктемде ойын алаңдарының құмдары толығымен ауыстырылады. Жазда құм жәшігінде құммен ойнауға, егер құм күнделікті қазылып, қайнаған сумен күйдірілсе ғана рұқсат етіледі.

Тәрбиеші белгіленген режимді, серуендеу ұзақтығын және балалардың әрекетінің (ойын, жұмыс) өзгеруін сақтауы керек. Балалардың серуендеу, ойын және жұмыс кезінде шамадан тыс жұмыс істеуін, күнге күйіп кетуін болдырмау үшін серуендеу жоспарына байланысты балалар әрекеті түрлерінің қимылдарын баяулата ауыстыру қажет.

Тәрбиеші сырғанақпен сырғанау, мұз жолымен сырғанау, тербелу, өрмелеу, төбеден секіру, спорттық құрал-жабдықтар, лақтыру, скутер, шаңғы, велосипед тебу және т.б. кезінде сақтандыруды және бақылауды қамтамасыз етуі керек.

Тәрбиешіге су айдындарының жанында ойын өткізуге, көлік көп жүретін жол жиегіне жақын жүруге тыйым салынады; серуендеу кезінде бір уақытта екі жастағы тәрбиеленушілер үшін бір ойын алаңында серуендеуге және өткізуге тыйым салынады. Серуен кезінде балаларды қараусыз қалдыруға тыйым салынады.

Тәрбиеші балалардың жеке гигиена талаптарын сақтауын бақылауды қамтамасыз етеді (лас заттарды, қарды, мұзды жинауға, бір-біріне құм немесе топырақ лақтыруға тыйым салынады). Егер бала серуенге рұқсатсыз кетіп қалса, тәрбиеші бұл туралы басшыға, ата-анасына (заңды өкілдеріне), ішкі істер бөліміне дереу хабарлауға міндетті. Баланы іздеуді ұйымдастыру керек, белгілерін атаңыз: сыртқы келбеті, жасы, киімін сипаттау. Оқыс оқиға болған жағдайда тәрбиеші балаға алғашқы медициналық көмек көрсетуі, дереу басшыға, медбикеге, ата-аналарға (заңды өкілдерге) хабарлауға, қажет болған жағдайда дәрігерді шақырып, баланы ауруханаға жеткізуге міндетті.

ОЙЫН ӘРЕКЕТТЕРІН ҰЙЫМДАСТЫРУ КЕЗІНДЕ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚТАР

Ойын әрекетін ұйымдастырған кезде тәрбиеші балаларға ойыншықтарды, текшелерді лақтыруға, жүгіруге, секіруге, бір-бірін итеруге мүмкіндік бермеуі керек, ойын кезінде орындықтар мен үстелдерде тұруға болмайтынын, үстелдің астынан еңбектемеу керектігін ескертіп, ережелерді сақтау керек.

Тәрбиеші балабақшадағы ойыншықтардың қауіпсіздік талаптарына сай болуын, мақсатына сай пайдаланған кезде балалардың және оларға күтім жасайтындардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндірмеуін қамтамасыз етуі керек.

Егер балалар арасында кикілжіңдер туындаса, тәрбиеші араласып, балаларға қақтығыстарды болдырмауға және бірге ойнауға тырысу керектігін түсіндіруі керек.

Тәрбиеші балаларға үйден әкелінген заттарды: шыны, өткір немесе кесетін заттарды, сіріңкелерді, оттықтарды, дәрі-дәрмектерді және т.б. әкелуге немесе ойында қолдануға рұқсат бермеуі керек.

Ойын әрекеті кезінде тәрбиеші тәрбиеленушілерге мынаны еске салады:

- үстел үсті ойындарын пайдаланғаннан кейін оларды қораптарға салып, орнына апару керек:

- өзімен бірге ойын бөліктерін және басқа да ұсақ заттарды алуға болмайды.

ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ НҰСҚАУШЫСЫНЫҢ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚТАР

Спорт залға және тек тәрбиешімен бірге барып, қайту керек. Педагог тәрбиеленушілерге спорт залға спорттық киіммен және ойыншықсыз келу керектігін ескертеді.

Дене шынықтыру нұсқаушысы тәрбиеленушілерге жаттығуларды орындауға қойылатын барлық талаптарды орындау керектігін анық түсіндіруі керек.

Ұйымдастырылған іс-әрекет кезінде дене шынықтыру нұсқаушысы балалармен жаттығу залында қауіпсіздікті сақтау қажеттілігі туралы әңгімелейді:

- гимнастикалық қабырғамен баяу көтерілу және төмен түсу;
- соқтығысуды болдырмау үшін жүгіру кезінде кенет тоқтамау;
- жаттығуларды орындау кезінде қауіпсіз арақашықтықты сақтаңыз.

Ұйымдастырылған іс-әрекет кезінде дене шынықтыру нұсқаушысы рұқсат етілмейтін әрекеттерді балалардың естеріне салады,:

- жаттығуларды орындау кезінде сөйлесуге болмайды, өйткені тілді тістеп алуы мүмкін;

- қимылды ойындар кезінде бір-бірін итеруге;

- егер керекті спорттық жабдықтармен балалар ойнап жүрсе, жақындап, өз кезегін шыдамдылықпен күту немесе олармен уақытты келісу керектігін;
- спорттық құрал-жабдықтар үстінде бір-бірін итеруге;
- спорттық құрал-жабдықтарды өздігінен алып, қолдануды;
- ересек адамның рұқсатынсыз спорттық құрал-жабдықтарды жылжытуға.

Егер балалар спорттық құрал-жабдықтардың ақауларын байқаса, олар дене шынықтыру нұсқаушысына немесе тәрбиешіге хабарлауы керек.

Педагогтер тәрбиеленушілерге ұйымдастырылған іс-әрекет соңында спорт залдан баяу қарқынмен шығып, бір-бірден сапқа тұрып, дүрбелең тудырмау және итермеу керектігін еске салады.

ЕҢБЕК ӘРЕКЕТТЕРІН ҰЙЫМДАСТЫРУ КЕЗІНДЕ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚТАР

Балабақшаның топтары мен учаскелерінде тәрбиеші баланың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ететін жағдай жасауы керек:

- балалар пайдаланатын үстелдер, орындықтар, басқа жиһаздар мен жабдықтар өлшемдері бойынша олардың бой көрсеткіштеріне сәйкес болуы керек;

- барлық шкафтар мен сөрелер мықтап бекітілуі керек. Жабдықтарды, материалдарды, жиһаздарды орнату және орналастыру олардың толық қауіпсіздігі мен тұрақтылығын ескерсе, құлау мүмкіндігін болдырмайды;

- балалардың еңбек әрекетінде қолданылатын құрал-жабдықтар биіктігі баланың көз деңгейінен аспайтын сөрелер мен шкафтарға орналастырылуы керек;

- табиғат бұрышындағы аквариумдар, жабық тордағы жануарлар мен өсімдіктерге күтімді бала бойы, қолы жететіндей орналастырылуы керек; Өсімдіктерді суарған кезде бала жеңіне су ағып кетпес үшін немесе киіміне тимеуі үшін суарғышты кеуде деңгейінен төмен ұстауы керек.

Балалардың құралдарды пайдалануға байланысты кез келген еңбек әрекеті тек тәрбиешінің тікелей бақылауымен жүзеге асырылуы тиіс.

Балалар қолөнеріне арналған табиғи, қалдық және басқа да материалдарды таңдаған кезде тәрбиеші оның қауіпсіздігін үнемі есте ұстауы керек, үшкір бұтақтарды, шөптерді, улы жидектерді, саңырауқұлақтар мен өсімдіктерді, қатты сымдарды, сынған шыныларды, басындағы күкірт жойылмаған сіріңкелерді т.б.қолданбау керек

Тәрбиеші балаларға ұсынылатын жұмыстың маңыздылығын, сондай-ақ белгілі бір қолөнер жасау қажеттілігін мұқият қарастырып, қолданысын таппаған балалар жұмысының көп жиналуына жол бермеуі керек.

Асхана мен табиғат бұрышындағы әрекеттеріне байланысты міндеттерді орындау кезінде балалар ас блогіне ересек адамның жетекшілігімен ғана бара алады; бұл ретте балаларға ыстық тамақ, су және басқа да ыстық заттарды алып жүруге қатаң тыйым салынады.

Балаларды жұқтыру қаупі бар жұмыстарға тартуға қатаң тыйым

салынады (дәретханаларды тазалау, жалпы лас төсеніштерді, тұрмыстық қалдықтарды жинау және т.б.).

Балаларды от жағуға, құрғақ жапырақтар мен қоқыстарды жағуға тартуға болмайды.

Барлық жабдықтар, құралдар мен материалдар ұқыпты, ыңғайлы және ұтымды орналасқан, жабық ыдыстарда таза және жұмысқа жарамды күйде сақталуы керек.

Педагог балалардың еңбек әрекетімен айналысуына қажетті жағдай жасайды, оларды әртүрлі материалдармен және құралдармен жұмыс істеу дағдыларына үйретеді, балалардың еңбек әрекетінде мінез-құлық ережелерін меңгеруін және сақтауын қамтамасыз етеді. Балалар келесі талаптарды білуі және оларды қатаң сақтауы керек:

- берілген жұмысты тек осы жұмыс түріне белгіленген орындарда орындауға;

- жұмысқа кіріспес бұрын алжапқыш және басқа да арнайы киімдерді киіп, жеңдерін түріп, қажет болған жағдайда қолды жуып, шашты жинап алу керек;

- алынған тапсырмаға сәйкес жұмыс орнын дайындау: қажетті материалдар мен құралдарды ұқыпты, ыңғайлы және әдемі етіп орналастыру, олардың жарамды күйде екеніне көз жеткізу;

- жұмыс уақытында жұмыс орнында тәртіпті сақтау, тәртіпсіздікке жол бермеу;

- тәрбиеші көрсеткен ережелер мен әдістемелерді қолдана отырып, құрал-жабдықтар мен саймандарды тек мақсаты бойынша пайдалану. Өз бетімен жұмыс істеуге қажетті құралдарды тек тәрбиешінің рұқсатымен алуға болады;

- ұқыпты, алаңдамай жұмыс істеу, қолға құрал-жабдықтар ұстап жүріп, басқа балаларға кедергі жасамау;

- жұмыс аяқталғаннан кейін құрал-жабдықтардың жай-күйін тексеру, тазалау, орнына қою. Жұмыс аймағын щетка, сыпырғыш және дымқыл шүберекпен тазалау. Содан кейін қолды жақсылап жуу, жұмыс киімді шешіп ауыстырып және киімді ретке келтіру;

- жеңіл жарақат, тіпті көгеру, тырналу болса, дереу тәрбиешіге хабарлау.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ӘРЕКЕТТЕРІН ҰЙЫМДАСТЫРУ КЕЗІНДЕ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚТАР

Шығармашылық іс-әрекетті бастамас бұрын тәрбиеші барлық балаларды көз алдында ұстап, тәрбиеленушілерге қауіпсіз тәртіп ережелерін еске түсіруі керек.

Тәрбиеші шығармашылық іс-әрекеттер кезінде қолданылатын қайшының ұштары доғал болуын қамтамасыз етуі керек. Балаларға қайшыны қауіпсіз пайдалануды үйрету керек.

Жаңа қайнатылған крахмал желімін немесе ұнды пайдаланған кезде

оны суыған кезде құйатындығын тәрбиеші есте ұстауы керек.

ПВА желімін қолданудан бас тарту керек.

Жұмыстың соңында тәрбиеші балаларға жұмыс орнын ретке келтіру, шығармашылық іс-әрекет кезінде қолданылатын материалдар мен құрал-жабдықтарды арнайы бөлінген орындарға қою керектігін ескертеді. Қарындаштарды көлденең күйде орналастыру керек, сонымен қатар балалардың оны қалай ұстайтынына назар аудару керек. Бояулармен, қылқаламдармен жұмыс істеу барысында тәрбиеленушілерге шыны ыдысқа су құюға болмайтынын ескертіңіз.

МУЗЫКА ЖЕТЕКШІСІНІҢ ТӘРБИЕЛЕНУШІЛЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУІ БОЙЫНША НҰСҚАУЛЫҚТАР

Музыка залына барған кезде тәрбиешілер тәрбиеленушілермен бірге жүруі керек.

Музыка жетекшісі тәрбиеленушілерге музыка залында өзін қалай ұстау керектігін және музыкалық аспаптарды қалай пайдалану керектігін еске салады:

- музыка залында жүгіруге, секіруге, шулауға болмайды;
- басқа балалар шалынып қалмас үшін орындықтарда тербеліп, аяғыңызды алға созуға болмайды;
- музыка залында ауыр заттарды (орындықтар, жабдықтар, әшекейлер) жылжытуға болмайды;
- музыкалық аспаптарды тек музыка жетекшісінің рұқсатымен ғана пайдалануға болады;
- құралдарды еденге, терезеге, қабырғаларға, айналарға немесе бір-біріне лақтыруға немесе оларды басуға болмайды.

Музыка жетекшісі тәртіпті сақтауға және жұмыс орнын бөгде заттармен араластырмауға міндетті.

Электр құрылғыларымен жұмыс істегенде қауіпсіздік шараларын сақтау керек.

Салауатты микроклиматты сақтау үшін музыка жетекшісі залды желдетіп, өтпе желді болдырмауы керек.

Ұйымдастырылған іс-әрекеттер мектепке дейінгі ұйымның жұмыс кестесіне, мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспарына сәйкес өтуі тиіс.

Техникалық оқыту құралдарын пайдалану нұсқауларын зерттегеннен кейін ғана пайдалану қажет.

Ұйымдастырылған іс-әрекетке арналған декорацияларды, көрнекі құралдарды, дидактикалық материалды жасау кезінде музыка жетекшісі балалардың денсаулығы мен өміріне зиян келтіретін улы заттарды, шыныларды, сымдарды, инелерді және т.б. пайдаланбаған жөн.

Түрлі бұқаралық іс-шараларды өткізу кезінде музыка жетекшісі костюмдерді, әшекейлер мен жабдықтарды тесіп, кесетін заттардың бар-жоғын, бекітудің сенімділігін және оларды пайдалану қауіпсіздігін тексеруге

міндетті.

Педагогтер тәрбиеленушілерге асықпай, тәртіппен музыка бөлмесінен шығу керектігін ескертеді.

Жұмыстың соңында музыка жетекшісі электр құрылғыларын ток көзінен ажыратып, жұмыс орнын ретке келтіріп, залды желдетіп, терезелерді жауып, жарықты өшіруі керек.

МАЗМҰНЫ

1	Түсіндірме жазба	3
2	Кіріспе	4
3	Қауіпсіздіктің негізгі принциптері	5
4	Қауіпсіздік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізгі жұмыс бағытары	11
5	Мектепке дейінгі ұйымда және оның аумағындағы балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша ұсыныстар.	13
6	Қорытынды	17
7	Пайдаланылған әдебиеттер	18
8	1-қосымша. Нормативтік-құқықтық қолдау	19
9	2-қосымша. Мектепке дейінгі мекемелерде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық	21

*Разработаны на базе Института раннего развития детей
Министерства просвещения Республики Казахстан*

Методические рекомендации по обеспечению безопасности воспитанников в дошкольных организациях: Методические рекомендации. – Астана, 2024. – 59 с.

В Методических рекомендациях рассматривается образовательная среда дошкольной организации как условие безопасности детей дошкольного возраста, разработаны инструкции по обеспечению безопасности воспитанников в дошкольной организации.

Данное пособие рекомендовано работникам дошкольных организаций.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Обеспечение безопасности детей в дошкольных организациях является одной из важнейших задач, стоящих перед работниками образования. Современный мир характеризуется повышенным уровнем опасности, что требует от всех участников образовательного процесса особого внимания к вопросам безопасности детей.

Необходимо создать такую среду в дошкольной организации, где маленькие граждане будут чувствовать себя в безопасности, а их развитие будет проходить в спокойной и защищенной атмосфере.

Целью методических рекомендаций является оказание методической помощи сотрудникам дошкольных организаций в организации работы по обеспечению безопасности воспитанников. Документ определяет основные принципы и направления работы, а также конкретные меры, которые необходимо предпринимать для создания безопасной и комфортной среды для детей. Цель определяет следующие задачи: сформировать у сотрудников дошкольных организаций единое понимание основных принципов и направлений обеспечения безопасности детей; предоставить конкретные методические рекомендации по организации работы по обеспечению безопасности в разных сферах жизнедеятельности дошкольной организации; развивать систему взаимодействия между сотрудниками дошкольного учреждения, родителями и специалистами в вопросах обеспечения безопасности детей; создать условия для формирования у детей навыков безопасного поведения.

Данные методические рекомендации основаны на принципах комплексного подхода, предполагающего обеспечение безопасности, охватывающей все сферы жизнедеятельности дошкольной организации; превентивных мер, предупреждающих возникновение опасных ситуаций; системности: обеспечение безопасности должно быть организовано как единая система; индивидуального подхода, учитывающего возрастные особенности детей и их индивидуальные потребности в безопасности; сотрудничества, так как обеспечение безопасности – это задача всех сотрудников дошкольной организации, родителей и специалистов.

Внедрение данных методических рекомендаций позволит повысить уровень безопасности детей в дошкольных организациях, снизить риск возникновения несчастных случаев с детьми, создать комфортную и безопасную среду для развития детей, укрепить взаимодействие между сотрудниками дошкольной организации, родителями и специалистами в вопросах обеспечения безопасности детей. Важно обращать внимание на индивидуальные особенности детей и их потребности в безопасности.

Данные методические рекомендации являются рекомендательными и могут быть адаптированы к условиям конкретной дошкольной организации.

Данный материал является инструкцией для педагогов дошкольных организаций по обеспечению безопасной образовательной среды.

ВВЕДЕНИЕ

Безопасность воспитанников является первостепенной задачей для всех сотрудников дошкольной организации.

Настоящие методические рекомендации разработаны для обеспечения максимально безопасных условий пребывания детей в дошкольном учреждении [1-2].

Обеспечение благополучия и защиты детей – это первостепенная задача для всех сотрудников: от воспитателей до администрации.

Современный мир таит в себе множество потенциальных опасностей, которые могут угрожать здоровью и жизни детей. Поэтому необходимо создавать такую среду в дошкольной организации, где маленькие граждане будут чувствовать себя в безопасности, а их развитие будет проходить в спокойной и защищенной атмосфере.

Настоящие методические рекомендации предназначены для сотрудников дошкольных организаций и призваны помочь им организовать работу по обеспечению безопасности воспитанников.

В данных рекомендациях представлены основные принципы и направления работы, а также конкретные меры, которые необходимо предпринимать для создания безопасной и комфортной среды для детей в комплексе с системным подходом [3-5].

Важными аспектами системного подхода в деле обеспечения безопасности воспитанников в дошкольных организациях являются:

- постоянный мониторинг и анализ ситуации в области безопасности;
- своевременное внесение коррективов в систему обеспечения безопасности с учетом изменяющихся условий и требований;
- повышение уровня ответственности всех участников образовательного процесса за безопасность детей.

Также очень важен индивидуальный подход в обеспечении безопасности детей в дошкольной организации.

Индивидуальный подход – это не просто учет возраста и особенностей детей, это учет их индивидуальных потребностей в безопасности, их способностей к восприятию информации и их индивидуальных темпов развития.

Важно отметить, что обеспечение безопасности – это не только ответственность сотрудников дошкольной организации [6], но и совместная работа с родителями.

Только в результате тесного взаимодействия можно создать настоящую систему безопасности, которая будет гарантировать здоровье и благополучие всех воспитанников.

1 ОСНОВНЫЕ ПРИНЦИПЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ

Безопасность воспитанников является неотъемлемой частью качественной работы каждой дошкольной организации.

Основные принципы обеспечения безопасности (Таблица 1):

- 1) комплексный подход;
- 2) превентивные меры;
- 3) системность;
- 4) индивидуальный подход;
- 5) сотрудничество.

Таблица 1. Основные принципы обеспечения безопасности

№	Принципы	Характеристики
1	Комплексный подход	Безопасность зданий и помещений, безопасность игровой деятельности, безопасность во время прогулок, питание, медицинское обслуживание и т.д.
2	Превентивные меры	Предупреждение возникновения опасных ситуаций является приоритетной задачей.
3	Системность	Обеспечение безопасности должно быть организовано как единая система, включающая в себя законодательные акты, правила внутреннего распорядка, инструктажи, систему контроля и т.д.
4	Индивидуальный подход	Учитываются возрастные особенности детей и их индивидуальные потребности в безопасности.
5	Сотрудничество	Обеспечение безопасности – это задача всех сотрудников дошкольной организации, родителей и специалистов.

Комплексный подход к обеспечению безопасности детей в дошкольной организации означает, что безопасность должна рассматриваться не как изолированная задача, а как неотъемлемая часть всех сфер жизнедеятельности учреждения. Это означает, что безопасность должна быть включена во все аспекты работы (Таблица 2):

- 1) безопасность зданий и помещений;
- 2) безопасность игровой деятельности;
- 3) безопасность во время прогулок;
- 4) безопасность питания;
- 5) безопасность медицинского обслуживания;
- 6) психолого-педагогическая работа;
- 7) сотрудничество с родителями;
- 8) системы контроля и профилактики.

Таблица 2. Комплексный подход

№	Принципы	Характеристики
1	Безопасность зданий и помещений:	Соответствие зданий и помещений санитарно-гигиеническим и пожарным нормам. Проведение регулярных технических осмотров зданий и оборудования. Наличие средств пожарной безопасности (огнетушители, сигнализация). Обеспечение безопасности детских площадок и игровых зон.

		Проведение регулярных инструктажей по пожарной безопасности для сотрудников и детей.
2	Безопасность игровой деятельности	Подбор безопасных игрушек и игрового оборудования. Оснащение помещений безопасной мебелью. Организация безопасных игровых зон. Обучение сотрудников и родителей правилам безопасной игры. Проведение регулярного осмотра игрушек и игрового оборудования.
3	Безопасность во время прогулок	Организация безопасных маршрутов для прогулок. Обучение детей правилам дорожного движения. Проведение регулярных тренировок по эвакуации. Обеспечение сопровождения детей взрослыми во время прогулок. Использование специального оборудования для безопасного передвижения детей (например, светоотражающие элементы).
4	Безопасность питания	Обеспечение качества и безопасности продуктов питания. Создание условий для гигиенической обработки продуктов питания. Обучение сотрудников правилам хранения и приготовления пищи. Проведение регулярных санитарных проверок
5	Безопасность медицинского обслуживания	Обеспечение медицинского обслуживания детей в соответствии с требованиями законодательства. Проведение медицинских осмотров и прививок. Организация оказания первой помощи при несчастных случаях. Обучение сотрудников правилам оказания первой помощи.
6	Психолого-педагогическая работа	Формирование у детей навыков безопасного поведения. Обучение детей правилам безопасности дорожного движения, пожарной безопасности, безопасности на воде, безопасности в быту и т.д. Проведение бесед, игр, занятий, направленных на повышение уровня безопасности детей. Сотрудничество с родителями в вопросах обеспечения безопасности детей.
7	Сотрудничество с родителями	Информирование родителей о мерах по обеспечению безопасности детей. Проведение родительских собраний по вопросам безопасности. Создание “уголка безопасности” в дошкольном учреждении. Поощрение участия родителей в мероприятиях по обеспечению безопасности детей.
8	Системы контроля и профилактики	Внедрение системы видеонаблюдения. Использование тревожной кнопки. Проведение регулярных проверок на соответствие нормам безопасности. Анализ несчастных случаев с детьми и разработка мер по их предотвращению.

Преимуществами комплексного подхода являются снижение риска возникновения несчастных случаев с детьми; создание более безопасной и комфортной среды для детей; повышение уровня ответственности всех участников образовательного процесса за безопасность детей; укрепление взаимодействия между сотрудниками дошкольной организации, родителями и специалистами в вопросах обеспечения безопасности детей.

Превентивные меры – это ключевой элемент в обеспечении безопасности детей. Их цель – предотвратить возникновение опасных ситуаций, а не реагировать на них уже после того, как они произошли.

Основные направления превентивных мер (Таблица 3):

- 1) обучение и информирование (обучение сотрудников и детей, информирование родителей);
- 2) создание безопасной среды (ремонт и обслуживание зданий и помещений, безопасность игровой среды, безопасность на детской площадке, охрана территории, организация прогулок);
- 3) контроль и мониторинг (регулярные проверки, анализ

несчастных случаев, ведение документации);

4) сотрудничество с родителями (информирование родителей, проведение родительских собраний, привлечение родителей к участию в мероприятиях по обеспечению безопасности).

Таблица 3. Основные направления превентивных мер

№	Направления	Виды	Характеристики
1	Обучение и информирование	Обучение сотрудников	Регулярные инструктажи по пожарной безопасности, оказанию первой помощи, правилам поведения в экстремальных ситуациях, а также по особенностям безопасности в конкретных сферах деятельности (игровая зона, прогулки, питание и т.д.).
		Обучение детей	Обучение детей правилам безопасности в доступной и интересной форме: игры, занятия, беседы, сказки, мультфильмы, ролевые игры, практические упражнения. Обучение правилам дорожного движения, пожарной безопасности, безопасности на воде, безопасности в быту и т.д.
		Информирование родителей	Регулярное информирование родителей о мерах по обеспечению безопасности детей в дошкольном учреждении, о проводимых мероприятиях по обучению детей правилам безопасности, о результатах проверок и т.д.
2	Создание безопасной среды	Ремонт и обслуживание зданий и помещений	Регулярное проведение технических осмотров зданий и оборудования, своевременный ремонт и замена неисправных элементов и оборудования
		Безопасность игровой среды	Отбор безопасных игрушек и игрового оборудования, регулярный осмотр и дезинфекция игрушек.
		Безопасность на детской площадке	Обеспечение безопасности игровых зон на детской площадке, правильное установление игрового оборудования, наличие безопасного покрытия и ограждения.
		Охрана территории	Ограничение доступа посторонних лиц на территорию дошкольного учреждения, наличие сигнальной систематизированная, установка видеонаблюдения при необходимости.
		Организация прогулок	Проведение прогулок по безопасным маршрутам, сопровождение детей взрослыми, обучение детей правилам безопасности.
3	Контроль и мониторинг	Регулярные проверки	Проведение регулярных проверок на соответствие нормам безопасности всех сфер жизнедеятельности дошкольного учреждения.
		Анализ несчастных случаев	Анализ несчастных случаев с детьми, выявление причин их возникновения и разработка мер по их предотвращению.
		Ведение документации	Ведение документации по безопасности (инструкции, журналы проверок, акты осмотра и т.д.).
4	Сотрудничество с родителями	Информирование родителей	Регулярное информирование родителей о мерах по обеспечению безопасности детей в дошкольном учреждении.
		Проведение родительских собраний	Проведение родительских собраний по вопросам безопасности детей.
		Создание «уголка безопасности» в	Создание информационного стенда с материалами по безопасности для родителей.

	дошкольном учреждении	
	Привлечение родителей к участию в мероприятиях по обеспечению безопасности	Привлечение родителей к участию в мероприятиях по обучению детей правилам безопасности.

Превентивные меры – это не одноразовая акция, а система постоянных действий. Необходимо регулярно анализировать ситуацию и вносить коррективы в систему превентивных мер. Важна координация усилий всех сотрудников дошкольной организации, родителей и специалистов.

Системный подход к обеспечению безопасности детей в дошкольном учреждении – это не просто набор отдельных мер, а создание единой и взаимосвязанной системы, которая обеспечивает комплексный и последовательный контроль за безопасностью во всех сферах жизнедеятельности учреждения.

Основные элементы системы обеспечения безопасности (Таблица 4):

- 1) законодательная база (Приложение 1);
- 2) организационная структура;
- 3) обучение и инструктаж (Приложение 2);
- 4) контроль и мониторинг;
- 5) взаимодействие с родителями;
- 6) сотрудничество с специалистами.

Таблица 4. Основные элементы системы обеспечения безопасности

№	Элементы	Характеристики
1	Законодательная база	Изучение и соблюдение законодательных актов о безопасности детей. Разработка и утверждение локальных актов, регламентирующих вопросы безопасности в дошкольном учреждении (правила внутреннего распорядка, инструкции по охране труда, инструкции по пожарной безопасности и т.д.).
2	Организационная структура	Назначение ответственных лиц за обеспечение безопасности в дошкольном учреждении. Создание комиссии по безопасности с участием представителей администрации, воспитателей, медицинского персонала, технических работников и т.д. Определение функций и ответственности каждого сотрудника в системе обеспечения безопасности.
3	Обучение и инструктаж	Проведение регулярных инструктажей по безопасности для всех сотрудников дошкольного учреждения. Обучение детей правилам безопасности в доступной и интересной форме. Проведение тренировок по эвакуации и действиям в экстремальных ситуациях.
4	Контроль и мониторинг	Проведение регулярных проверок на соответствие нормам безопасности всех сфер жизнедеятельности дошкольного учреждения. Ведение документации по безопасности (инструкции, журналы проверок, акты осмотра и т.д.). Анализ несчастных случаев с детьми, выявление причин их возникновения и разработка мер по их предотвращению.
5	Взаимодействие с родителями	Регулярное информирование родителей о мерах по обеспечению безопасности детей в дошкольном учреждении. Проведение родительских собраний по вопросам безопасности детей. Создание «уголка безопасности» в дошкольном учреждении с информацией для родителей. Привлечение родителей к участию в мероприятиях по обеспечению безопасности детей.
6	Сотрудничество с специалистами	Взаимодействие с медицинскими работниками, пожарными, работниками МЧС и другими специалистами в вопросах обеспечения безопасности детей.

	Проведение совместных мероприятий по безопасности (например, учения по эвакуации, беседы о пожарной безопасности и т.д.).
--	---

Преимущества системного подхода заключаются в повышении эффективности мер по обеспечению безопасности детей, снижении риска возникновения несчастных случаев с детьми, создании более безопасной и комфортной среды для детей, укреплении взаимодействия между всеми участниками образовательного процесса в вопросах обеспечения безопасности детей.

Индивидуальный подход к обеспечению безопасности детей в дошкольном учреждении – это учет возрастных особенностей детей и их индивидуальных потребностей в безопасности. Важно понимать, что дети разного возраста имеют разные уровни понимания опасностей и разные способности к самостоятельному принятию решений в ситуациях, связанных с безопасностью (Таблица 5).

Таблица 5. Примеры индивидуального подхода в разных возрастных группах

№	Группы	Характеристики
1	Младшая группа (2-3 года)	Использование ярких и наглядных изображений и символов для обучения правилам безопасности. Проведение простых игр и занятий, направленных на формирование основных навыков безопасного поведения (например, не трогать розетки, не брать в рот чужие предметы и т.д.). Создание безопасной среды с минимумом опасных предметов и углов. Постоянный присмотр со стороны взрослых.
2	Средняя группа (4-5 лет)	Расширение объема информации о безопасности и усложнение игр и занятий. Включение в обучение элементов ролевых игр и ситуационных задач. Обучение детей правилам дорожного движения с помощью специальных игрушек и моделей. Поощрение самостоятельности детей в пределах безопасных условий.
3	Старшая группа (5-6 лет)	Включение в обучение элементов самостоятельного принятия решений в ситуациях, связанных с безопасностью. Обучение детей оказанию первой помощи. Проведение бесед о различных видах опасностей (пожар, вода, незнакомые люди и т.д.). Поощрение активного участия детей в решении проблем, связанных с безопасностью.

Важные аспекты индивидуального подхода:

- дифференциация обучения (разные дети усваивают информацию с разной скоростью, важно подбирать методы обучения, которые будут эффективны для каждого ребенка);

- учет особенностей развития ребенка (у каждого ребенка есть свои индивидуальные особенности развития, которые могут влиять на его способность к восприятию информации и пониманию опасностей);

- сотрудничество с родителями (важно информировать родителей о проводимых мероприятиях по обучению детей правилам безопасности и привлекать их к участию в процессе обучения детей безопасности).

Обеспечение безопасности детей в дошкольном учреждении – это совместная ответственность всех участников образовательного процесса: сотрудников, родителей и специалистов.

Эффективная система безопасности может быть построена только при тесном взаимодействии всех сторон: сотрудники дошкольной организации (воспитатель, администрация, медицинский персонал, технический персонал), родители (информирование, участие в мероприятиях, сотрудничество с сотрудниками), специалисты (психологи, педагоги, специалисты по пожарной безопасности, специалисты по дорожной безопасности) (Таблица 6).

Таблица 6. Сотрудничество всех участников процесса

№	Участники	Сотрудники	Вид деятельности
1	Сотрудники дошкольной организации	Воспитатель	Несет первичную ответственность за безопасность детей в своей группе. Он должен знать и соблюдать все правила безопасности, обучать детей правилам безопасного поведения, контролировать их действия во время игры и прогулок
		Администрация	Ответственна за создание безопасной среды в дошкольном учреждении, обеспечение соответствия зданий и помещений нормам безопасности, организацию регулярных проверок и контроля за соблюдением правил безопасности.
		Медицинский персонал	Осуществляет медицинский контроль за состоянием здоровья детей, оказывает первую помощь при несчастных случаях, проводит медицинские осмотры и прививки.
		Технический персонал	Ответствен за техническое состояние зданий и оборудования, своевременный ремонт и замену неисправных элементов
2	Родители	Информирование	Родители должны быть информированы о мерах по обеспечению безопасности детей в дошкольном учреждении, о проводимых мероприятиях по обучению детей правилам безопасности, о результатах проверок и т.д.
		Участие в мероприятиях	Родители могут привлекаться к участию в мероприятиях по обеспечению безопасности детей (например, к проведению бесед о безопасности с детьми, к участию в учениях по эвакуации и т.д.).
		Сотрудничество с сотрудниками	Родители должны сотрудничать с сотрудниками дошкольного учреждения, информировать их о проблемах и особенностях своего ребенка, которые могут влиять на его безопасность.
3	Специалисты	Психологи	Могут проводить занятия с детьми по формированию навыков безопасного поведения, помогать детям справляться с эмоциональными напряжениями, связанными с опасностями.
		Педагоги	Могут включать элементы обучения безопасности в свой учебный процесс, использовать игры и занятия для формирования у детей навыков безопасного поведения.
		Специалисты по пожарной безопасности	Могут проводить тренинги и учения по пожарной безопасности для сотрудников и детей.
		Специалисты по дорожной безопасности	Могут проводить занятия с детьми по правилам дорожного движения.

Преимущества сотрудничества:

- 1) повышение эффективности мер по обеспечению безопасности детей (совместные усилия всех участников образовательного процесса позволяют создать более эффективную систему безопасности);
- 2) укрепление доверия между сотрудниками, родителями и детьми (тесное взаимодействие помогает создать атмосферу доверия и взаимопонимания);

3) создание единого подхода к вопросам безопасности (совместные усилия помогают создать единый подход к вопросам безопасности, устранить разногласия и несогласованность действий);

4) повышение уровня ответственности всех участников образовательного процесса (сотрудничество помогает повысить уровень ответственности всех участников образовательного процесса за безопасность детей).

Основные принципы сотрудничества:

– открытость: свободный обмен информацией между всеми участниками образовательного процесса;

– взаимоуважение: уважение к мнению и позиции каждого участника;

– ответственность: каждый участник образовательного процесса несет ответственность за безопасность детей;

– координация: согласование действий всех участников образовательного процесса.

2 ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАБОТЫ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ

Основные направления работы по обеспечению безопасности:

1) организационно-правовые вопросы;

2) безопасность зданий и помещений;

3) безопасность игровой деятельности;

4) безопасность во время прогулок;

5) безопасность питания;

6) безопасность медицинского обслуживания;

7) психолого-педагогическая работа;

8) системы контроля и профилактики;

9) сотрудничество с родителями.

Организационно-правовые вопросы

Организационно-правовые вопросы включают в себя:

Изучение и соблюдение законодательных актов о безопасности детей.

Разработка и утверждение локальных актов, регламентирующих вопросы безопасности в дошкольном учреждении (правила внутреннего распорядка, инструкции по охране труда, инструкции по пожарной безопасности и т.д.).

Создание системы контроля за соблюдением правил безопасности.

Обучение сотрудников дошкольного учреждения вопросам безопасности.

Безопасность зданий и помещений

Безопасность зданий и помещений включает в себя:

Обеспечение соответствия зданий и помещений требованиям пожарной безопасности.

Обеспечение безопасности детских площадок и игровых зон.

Оснащение помещений средствами пожаротушения и сигнализации.

Регулярный контроль технического состояния зданий и помещений.

Проведение регулярных инструктажей по пожарной безопасности.

Безопасность игровой деятельности

Безопасность игровой деятельности включает в себя:

Подбор безопасных игрушек и игрового оборудования.

Оснащение помещений безопасной мебелью.

Организация безопасных игровых зон.

Обучение сотрудников и родителей правилам безопасной игры.

Проведение регулярного осмотра игрушек и игрового оборудования.

Безопасность во время прогулок

Безопасность во время прогулок включает в себя:

Организация безопасных маршрутов для прогулок.

Обучение детей правилам дорожного движения.

Проведение регулярных тренировок по эвакуации.

Обеспечение сопровождения детей взрослыми во время прогулок.

Использование специального оборудования для безопасного передвижения детей (например, светоотражающие элементы).

Безопасность питания

Безопасность питания предполагает:

Обеспечение качества и безопасности продуктов питания.

Создание условий для гигиенической обработки продуктов питания.

Обучение сотрудников правилам хранения и приготовления пищи.

Проведение регулярных санитарных проверок.

Безопасность медицинского обслуживания

Безопасность медицинского обслуживания:

Обеспечение медицинского обслуживания детей в соответствии с требованиями законодательства.

Проведение медицинских осмотров и прививок.

Организация оказания первой помощи при несчастных случаях.

Обучение сотрудников правилам оказания первой помощи.

Психолого-педагогическая работа

Психолого-педагогическая работа:

Формирование у детей навыков безопасного поведения.

Обучение детей правилам безопасности дорожного движения, пожарной безопасности, безопасности на воде, безопасности в быту и т.д.

Проведение бесед, игр, занятий, направленных на повышение уровня безопасности детей.

- Сотрудничество с родителями в вопросах обеспечения безопасности детей.

Системы контроля и профилактики

Системы контроля и профилактики:

- Внедрение системы видеонаблюдения.
- Использование тревожной кнопки.
- Проведение регулярных проверок на соответствие нормам безопасности.
- Анализ несчастных случаев с детьми и разработка мер по их предотвращению.

Сотрудничество с родителями

Сотрудничество с родителями:

- Информирование родителей о мерах по обеспечению безопасности детей.
- Проведение родительских собраний по вопросам безопасности.
- Создание “уголка безопасности” в дошкольном учреждении.
- Поощрение участия родителей в мероприятиях по обеспечению безопасности детей.

3 РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ В ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ И НА ЕЕ ТЕРРИТОРИИ

Каждая дошкольная организация независимо от формы собственности и ведомственной подчиненности должны выполнять Рекомендации по обеспечению безопасности воспитанников (далее - Рекомендации).

Данные Рекомендации разработаны в соответствии с действующими нормативными правовыми актами и направлены на единую политику республики в части обеспечения безопасности детей в дошкольных организациях.

В обычных обстоятельствах ответственность за жизнь и здоровье детей несут их родители, но во время пребывания их в детском саду эта обязанность переходит на администрацию и воспитателей дошкольной организации. Безопасность детей в детском саду – это создание и поддержание такой среды, когда ребенку ничего не угрожает – в самом детском саду, на его территории, детской площадке.

Администрация и воспитатель дошкольной организации несет персональную ответственность за охрану жизни и здоровья каждого ребенка, пришедшего в группу, осуществляет контроль за безопасным поведением детей во все режимные моменты, уделяя особое внимание предотвращению травмирования.

Воспитательно-образовательный процесс в дошкольной организации необходимо организовать в соответствии с нормативными правовыми документами, регламентирующие систему дошкольного воспитания и обучения. К организации воспитательно-образовательного процесса в дошкольной организации допускаются педагогические работники, имеющие

педагогическое или иное профессиональное образование по соответствующему профилю и осуществляющие профессиональную деятельность педагога по обучению и воспитанию воспитанников.

При приеме на должность воспитателя руководителю необходимо акцентировать внимание работника на то, что охрана жизни и здоровья воспитанников – одна из основных задач дошкольных организаций и является его постоянной и основной обязанностью; данную позицию необходимо четко и детально отразить в должностной инструкции.

Руководителю дошкольной организации необходимо проводить плановые проверки состояния пропускного режима, технических средств охраны (система видеонаблюдения), наличия и порядка ведения документации, содержания запасных выходов не реже одного раза в месяц. На центральном входе в здание устанавливается пропускной режим в целях исключения несанкционированного нахождения посторонних лиц на территории и в здании детского сада. Непосредственная охрана здания в ночное время, выходные и праздничные дни осуществляется сторожами по графику, утвержденному руководителем дошкольной организации. Вход в здание детского сада разрешается только при наличии у них документа, удостоверяющего личность, после регистрации в журнале учета посетителей. Адреса и номера телефонов заведующего дошкольной организации, скорой помощи, пожарной и других аварийных служб должны быть размещены в детском саду на видном месте.

В случае возникновения пожара, действия заведующего дошкольной организации должны быть направлены на обеспечение безопасности воспитанников, работников детского сада и их эвакуацию.

В случае возникновения чрезвычайных ситуаций природного или техногенного характера необходимо немедленно сообщить по телефонам в отдел чрезвычайных ситуаций.

В случае обнаружения подозрительных веществ и предметов необходимо позвонить в дежурную часть управления внутренних дел по телефону «112». До прибытия представителей правоохранительных органов педагогические работники обязаны немедленно эвакуировать находящихся в опасной зоне воспитанников и обеспечить охрану данной зоны от проникновения посторонних лиц.

Внешняя дверь дошкольной организации, выходы с территории, запасные выходы должны иметь затвор на высоте, недоступной ребенку, постоянно закрываться.

Педагогические работники детского сада должны приходить на свои рабочие места не менее чем за 10 минут до начала рабочего времени, визуально проверять групповые помещения, игровые площадки на предмет их безопасного состояния и исправности оборудования, наличия предметов и веществ, подозрительных и опасных для жизни и здоровья. При обнаружении нарушений режима безопасности они обязаны немедленно принять меры по их устранению, поставить в известность администрацию. Организовывать воспитательно-образовательный процесс до устранения выявленных

нарушений запрещается. Осуществлять утренний прием воспитанников в комплексе с опросом родителей о самочувствии воспитанника и визуальной оценкой состояния его здоровья. При подозрении на заболевание воспитанник направляется на осмотр к медицинскому работнику для принятия решения о возможности допуска в детский сад. Воспитатель обязан своевременно ставить родителей или законных представителей в известность обо всех отклонениях в здоровье воспитанников в течение дня.

Родители или законные представители воспитанника должны передавать ребенка воспитателю, а в случае его отсутствия — иному педагогическому работнику, осуществляющему прием воспитанников группы.

Воспитатель должен проводить работу с родителями о том, чтобы они контролировали содержимое карманов детей, не допуская нахождения в них спичек, лекарств, острых предметов и других, представляющих опасность для жизни и здоровья. Запрещается посещение группы посторонними лицами и входить в нее в верхней одежде, без сменной обуви. Воспитателю необходимо закрывать наружные двери после утреннего приема детей.

Забирать ребенка из детского сада должны его родители или законные представители. В случае, когда существует объективная причина, по которой они не могут забрать ребенка из детского сада (болезнь, служебная командировка, график работы и др.), это могут осуществлять другие лица (ближайшие родственники) на основании заявления родителей или законных представителей воспитанника на имя руководителя дошкольной организации. Запрещается отдавать воспитанников лицам моложе 16 лет, лицам, находящимся в алкогольном или наркотическом опьянении.

Воспитателю запрещается оставлять детей без присмотра. Если возникла необходимость отлучиться, воспитатель должен предупредить помощника воспитателя, куда и на какое время он выйдет из группы, попросить его оставить на время свои дела и присмотреть за детьми. Любое отсутствие на рабочем месте необходимо согласовывать с руководителем дошкольной организации.

Внешний вид воспитателей и помощников воспитателей должен быть образцом для подражания детей. Одежда и обувь работников не должны препятствовать выполнению их функциональных обязанностей по уходу, присмотру, воспитанию и обучению, развитию, организации различных видов детской деятельности. Запрещается ношение обуви на высоких каблуках, опасность длинных ногтей, распущенных длинных волос, несоответствие одежды педагогов сезону и температуре воздуха.

Мебель в группе, шкафы, полки, пианино, зеркала, подставки для цветов должны быть прочно закреплены (к потолку, стене или полу) во избежание падения и травмирования. Запрещается вбивать крючки, гвозди на уровне глаз детей; использовать канцелярские кнопки, скрепки, швейные булавки для оформления группы. Иглы, булавки, ножницы, лезвия, другие колющие и режущие, стеклянные предметы педагог должен хранить в недоступном для детей месте. Цветы растущие в горшках нельзя раставлять

на лестничных проходах, на шкафах для вещей и в туалете.

Перед выходом на прогулку воспитателю следует обследовать игровой участок на предмет наличия опасных для детей предметов (сухостойных деревьев, режущих, колющих предметов, открытых ям, колодцев), убедиться в безопасности игрового оборудования, следить за тем, чтобы дети не брали в рот незнакомые растения. Необходимо следить за исправностью физкультурного оборудования, находящегося на игровом участке, своевременно сообщать о неисправностях ответственным лицам.

Воспитатели должны сопровождать воспитанников при спуске и подъеме на лестницах между этажами здания детского сада, соблюдая безопасность, держась за перила. Во время прогулки не должны создаваться ситуации, когда на территорию дошкольной организации могут попасть посторонние или сами дети могут случайно выйти на оживленные улицы.

Чтобы обеспечить безопасность в детском саду, территорию следует оградить забором и зелеными насаждениями. Высота забора может быть разной — нормативами это не регламентировано. На территории должно быть установлено наружное искусственное освещение. Педагогам запрещается держать окна открытыми в присутствии детей; в летний период окна должны быть только с рамой или москитной сеткой. Электропровода в помещениях дошкольной организации должны быть изолированы, электроприборы – недоступными для воспитанников.

Не приветствуется использование педагогами в группе бытовых электроприборов: чайников, утюгов и т.п., а также оставлять без надобности на длительное время включенными в розетку технические средства обучения (магнитофон, проектор, ноутбук и т.п.); по окончании использования ТСО штепсельную вилку необходимо достать из розетки, соблюдая технику безопасности (только сухими руками).

Ответственные в детском саду лица обязаны осуществлять строгий контроль за соблюдением маркировки мебели, постельного белья, посуды, ветоши. Моющие средства и средства дезинфекции должны храниться в промаркированных емкостях, в недоступном для воспитанников месте.

Запрещается приносить в группу растворы или жидкости, пары которых опасны для здоровья; принимать от родителей или законных представителей детей лекарства, таблетки и другие медикаменты для лечения детей в группе; оставление родителями или законными представителями медикаментов в детских шкафчиках.

Воспитатель должен требовать от родителей или законных представителей, чтобы обувь детей имела задники. Запрещается носить домашние тапочки и обувь, не подлежащую влажной обработке. Воспитатель должен следить, чтобы обувь у детей была всегда застегнута. Воспитатели должны строго соблюдать и обеспечивать выполнение карантинных мероприятий.

Воспитатель обязан содержать свое место в чистоте, не загромождать личными вещами групповое пространство, обеспечивать свободный доступ ко всем входам.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Методические рекомендации по обеспечению безопасности воспитанников в дошкольных организациях призваны стать практическим руководством для сотрудников ДО, помогающим создавать безопасную и комфортную среду для детей.

В рекомендациях акцентируется внимание на следующих ключевых моментах:

- комплексный подход к безопасности: охватывает не только физическую защиту, но и эмоциональное благополучие детей, а также предупреждение рисков и создание безопасного пространства;

- системная работа: рекомендации подчеркивают важность создания единой системы профилактики, мониторинга и реагирования на угрозы безопасности детей;

- активное участие всех участников образовательного процесса: от сотрудников ДО до родителей, что позволяет создать единый фронт для защиты детей.

Применение рекомендаций позволит достичь следующих результатов:

- снижение риска возникновения несчастных случаев и травм у детей;
- формирование у воспитанников безопасных привычек и навыков;
- создание доверительной и защищенной атмосферы в ДО;
- повышение уверенности родителей в безопасности их детей.

Важно помнить, что безопасность детей является приоритетом. Только совместными усилиями всех участников образовательного процесса мы можем создать настоящее безопасное пространство для растущих и развивающихся детей.

Важно обращать внимание на индивидуальные особенности детей и их потребности в безопасности и создать безопасное и комфортное пространство для растущих и развивающихся будущих граждан.

Обеспечение безопасности детей в дошкольных организациях - это сложная и многогранная задача, которая требует координации усилий всех сотрудников дошкольного учреждения, родителей и специалистов.

Данные методические рекомендации являются рекомендательными и могут быть адаптированы к условиям конкретной дошкольной организации.

Внедрение данных рекомендаций позволит создать максимально безопасную среду для детей, снизить риск возникновения несчастных случаев и обеспечить комфортное и успешное развитие детей.

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон Республики Казахстан «О статусе педагога» от 27 декабря 2019 года № 293-VI ЗРК. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293>

2. Приказ и.о. Министра образования и науки Республики Казахстан «Об утверждении Типовых учебных программ дошкольного воспитания и обучения» от 12 августа 2016 года № 499. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 14 сентября 2016 года № 14235. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600014235>

3. Приказ Министра образования и науки Республики Казахстан «Об утверждении норм оснащения оборудованием и мебелью организаций дошкольного, среднего образования, а также специальных организаций образования» от 22 января 2016 года № 70. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 26 февраля 2016 года № 13272. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1600013272>

4. Приказ Министра здравоохранения Республики Казахстан «Об утверждении Санитарных правил "Санитарно-эпидемиологические требования к дошкольным организациям и домам ребенка"» от 9 июля 2021 года № ҚР ДСМ-59. Зарегистрирован в Министерстве юстиции Республики Казахстан 13 июля 2021 года № 23469. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2100023469>

5. Решение Комиссии таможенного союза «О принятии технического регламента Таможенного союза "О безопасности игрушек"» от 23 сентября 2011 года № 798. – <https://adilet.zan.kz/rus/docs/H11T0000798>

6. Жиенбаева С.Н., Исаева Ж.К., Адамова М.Е. Профессиональная этика воспитателя детского сада // Обществознание и социальная психология. – 2023. – № 3-2 (47). – С. 1245-1249. – <https://drive.google.com/file/d/1B1HPqZ35EpXxwIdmPA0VyzHWkgcMBVyO/view>.

НОРМАТИВНО ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ

1. Закон Республики Казахстан «О гражданской защите»:

Статья 46. Обучение в сфере гражданской защиты

2. « ..... Руководящий состав и специалисты органов управления гражданской защиты, а также руководители организаций образования, средств массовой информации проходят подготовку и переподготовку в организациях и учебных заведениях уполномоченного органа и иностранных государств, с которыми уполномоченным органом заключены соглашения о сотрудничестве.

Акимы районов в городе, городов районного значения, сел, поселков, сельских округов, а также руководители организаций, организаций дошкольного воспитания и обучения, командиры формирований гражданской защиты, руководители групп занятий по гражданской защите в организациях, преподаватели общеобразовательных школ всех типов и средних профессиональных учебных заведений, руководители опасных производственных объектов проходят подготовку и переподготовку в территориальных подразделениях ведомства уполномоченного органа.»

3. « Обучение детей в сфере гражданской защиты ведется в организациях дошкольного воспитания и обучения и общего среднего образования, обучение граждан – в организациях по месту работы, учебы и жительства.

В организациях, организациях дошкольного воспитания и обучения и учебных заведениях, расположенных в сейсмоопасных регионах, ежеквартально проводятся сейсмотренировки.

В организациях, организациях дошкольного воспитания и обучения и учебных заведениях, расположенных в расчетной зоне распространения чрезвычайной ситуации опасных производственных объектов, ежеквартально проводятся тренировки по действию персонала, детей, учащихся, студентов при возникновении аварий с выбросом сильнодействующих ядовитых и радиоактивных веществ.

В организациях, организациях дошкольного воспитания и обучения и учебных заведениях, расположенных в селеопасных, оползневых, лавиноопасных районах, а также в зонах возможных затоплений, наводнений, паводков проводятся тренировки перед началом опасного периода.»

2. Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к дошкольным организациям и домам ребенка» (приказ МЗ РК от 9 июня 2021 года № ҚР ДСМ-59)

п. 9 «...не территории предусмотрены отдельные игровые площадки для каждой возрастной группы детей. Размеры площадок дошкольной организации принимаются не менее 4 м² на одно место от количества детей. На каждой игровой площадке предусматривается огражденный с трех сторон

теневого навеса не менее 20 м² для защиты от солнца и осадков. Пол теневых навесов предусматривается деревянный».

п.28 «При эксплуатации объектов территория имеет ограждение, без повреждений.»

п.48 «На территории объектов устанавливаются наружное искусственное освещение.»

п. 128 «Ежедневно в каждой возрастной группе проводится утренний осмотр детей.»

п.139., пп) 9 «..использование для организации прогулок игровых площадок с ограждением на придомовой территории (допускается организация прогулок по графику);»

3. Типовые правила деятельности дошкольных организаций (приказ МП РК от 31 августа 2022 года №385)

п. 2 «Задачами дошкольных организаций являются:

1) охрана жизни и здоровья воспитанников дошкольного возраста;»

4. Правила пожарной безопасности (приказ МЧС РК от 21 февраля 2022 года №55)

п.200 «...С учащимися начального образования, а также в дошкольных организациях проводятся беседы по противопожарной тематике.»

п.207 «В зданиях детских организациях группы (классы) детей дошкольного и начального школьного возрастов размещаются не выше третьего этажа.»

п.208. «При расстановке мебели и оборудования в классах, кабинетах, мастерских, спальнях, столовых и остальных помещениях обеспечиваются беспрепятственная эвакуация людей и подход к средствам пожаротушения.»

п.209. «В учебных классах и кабинетах размещаются только необходимые для обеспечения учебного процесса мебель, приборы, модели, принадлежности, пособия, которые хранятся в шкафах, на стеллажах или стационарно установленных стойках.»

п.210. «Число парт (столов) в учебных классах и кабинетах не должно превышать количество, установленное проектной документацией.»

п.211. «По окончании занятий в кабинетах, лабораториях и мастерских легковоспламеняющиеся и горючие жидкости убираются в негорючие шкафы (ящики), устанавливаемые в отдельных помещениях.»

п.213 «В организациях образования и дошкольных организациях с круглосуточным пребыванием детей устанавливается круглосуточное дежурство.»

5. Инструкция по организации антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении, осуществляющих деятельность в области образования Республики Казахстан (приказ МОН РК от 30 марта 2022 года №117)

п.79 «Объекты второй группы дополнительно к техническому оснащению, предусмотренные пунктом 78 настоящей Инструкции, оснащаются системами контроля и управления доступом (турникеты), для дошкольных организаций образования применяется домофонная система.»

6. Стандарты и требования к оснащению организаций дошкольного и среднего образования системами видеонаблюдения (совместный приказ МОН РК от 23 января 2019 года №32 и МВД РК от 23 января 2019 года №49)

п.7. «В организациях дошкольного и среднего образования, системой видеонаблюдения оборудуются:

- 1) периметр территории, прилегающий к организации;
- 2) главные и запасные входы;
- 3) помещения (места) массового скопления людей;
- 4) другие помещения по усмотрению руководителя (собственника) организации образования.»

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ИНСТРУКЦИИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ДЕТЕЙ В ДО

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ НА ТЕРРИТОРИИ ДОШКОЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

Руководителем и заведующим хозяйством дошкольной организации дважды в год в обязательном порядке (при необходимости – чаще) осматриваются оборудование, расположенное на территории (малые формы, физкультурные пособия и др.) детского сада на предмет нахождения их в исправном состоянии с обязательным составлением актов проверки.

Кроме того, воспитатели ежедневно должны вести проверку состояния оборудования прогулочных площадок: они должны быть без острых углов, гвоздей, шероховатостей, выступающих болтов, все оборудование на участках должны быть надежно закреплены; игровые горки, лесенки должны быть устойчивы, иметь прочные рейки и амортизирующие поверхности, для смягчения падения детей, перила, соответствовать возрасту детей и санитарным нормам.

(Справочно: согласно Санитарным правилам «Санитарно-эпидемиологические требования к дошкольным организациям и домам ребенка» от 9 июня 2021 года № КР ДСМ-59, территория детского сада должна иметь ограждение, без повреждений. Должны быть предусмотрены отдельные игровые площадки для каждой возрастной группы детей. Размеры площадок дошкольной организации принимаются не менее 4 м² на одно место от количества детей. На каждой игровой площадке предусматривается огражденный с трех сторон теневой навес не менее 20 м² для защиты от солнца и осадков. Пол теневых навесов предусматривается деревянный).

В весенне-осенний период проводятся мероприятия по устранению, перед началом прогулки, стоялых вод после дождя; уборке мусора; проведению декоративной обрезки кустарников.

В зимний период проводятся мероприятия по очистке перед началом прогулки от снега и сосулек крыш всех построек, дорожек, детских площадок от снега и льда, посыпание песком.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ ВО ВРЕМЯ АВАРИЙНЫХ СИТУАЦИЙ

Во время возникновения чрезвычайной ситуации (пожар, землетрясение, наводнение) нельзя поддаваться панике.

Первоначальная задача каждого воспитателя – спасти детей своей группы, после чего доложить о результатах заведующей дошкольной организации или методисту. Очень важно четко выполнять все их указания.

Каждый воспитатель должен понимать, что несет большую ответственность за жизнь и здоровье ребенка.

Эвакуационные входы и выходы не должны быть завалены ненужными предметами. Важно держать двери закрытыми изнутри с помощью небольшого, легко открывающегося засова. Подход к двери должен быть свободным.

В случае если огонь проник в комнату, окна открывать нельзя, потому что из-за сквозняка возможно сильное возгорание.

Воспитатель объясняет детям, чтобы быстрее выбраться из горящего помещения, нужно встать на четвереньки и ползти к выходу, прикрывая в этот момент нос и рот мокрой тканью. Если во время пожара загорелась одежда ребенка, его нужно обернуть мокрой тканью и прижать ткань к телу, чтобы прекратить проникновение кислорода. Ни в коем случае нельзя пользоваться огнетушителем для тушения одежды. Из-за этого могут возникнуть дополнительные химические ожоги.

Поиск детей в горящем помещении прекращается только в том случае, если проверены все помещения детского сада.

Во время пожара воспитанники выводятся на игровую площадку и сообщается руководителю или, в случае его отсутствия, методисту о результатах эвакуации из помещения.

Воспитатели объясняют детям что, при чрезвычайной ситуации (землетрясении, наводнении) нужно немедленно подойти к воспитателю или помощнику воспитателя. Нельзя прятаться под кровати, столы, за шкафы, убегать в другие помещения и др., это помешает взрослым быстро их найти и спасти. Необходимо выполнять все инструкции воспитателя и помощника воспитателя.

Нельзя использовать в группах, где находятся дети, электрические кипятильники и чайники, а также устраивать в нежилых помещениях склады макулатуры или хранить легковоспламеняющиеся строительные материалы. Нельзя устраивать в закрытых помещениях фейерверки, зажигать свечи, бенгальские огни.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

При планировании и организации воспитательно-образовательного процесса, воспитатели должны проводить различные виды детской деятельности исключающие столкновения, падения, конфликты, ушибы и т.д.

Педагоги дошкольной организации обязаны знакомить воспитанников с основами безопасного поведения в детском саду, на улице, в быту, при стихийных и чрезвычайных ситуациях.

При организации двигательной деятельности детей в спортивном зале и на прогулке с использованием крупногабаритного спортивного оборудования, а также в бассейне, воспитатели должны обеспечивать детям страховку от возможных падений, ушибов, травм.

Создать психологический комфорт (демократический стиль общения, создание условий для свободного выбора деятельности, наличие мест для уединения, возможность свободного присутствия в группе родителей).

Воспитатель обязан находиться с воспитанниками на физкультурных и музыкальных организованных деятельности, содействовать обеспечению помощи, безопасности.

Педагогам запрещается посылать детей с какими-либо поручениями за пределы группы без присмотра.

При проведении воспитательно-образовательного процесса с детьми воспитателю необходимо использовать прочный, исправный демонстрационный и раздаточный материал, соответствующий санитарно-гигиеническим, дидактическим, эстетическим требованиям, а также самостоятельно определять игровые, творческие, развивающие зоны для создания комфортной и безопасной предметно-пространственной развивающей среды согласно требованию Государственного общеобязательного стандарта дошкольного воспитания и обучения, утвержденного приказом Министра просвещения Республики Казахстан от 3 августа 2022 года № 348.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ПИТАНИЯ

Воспитателю и помощнику воспитателя запрещается приносить в групповые комнаты кипятилок.

Доставлять пищу из кухни нужно только в то время, когда в коридорах и на лестницах нет детей.

Для организации питьевого режима использовать только кипяченую или бутилированную воду. Соблюдать график смены кипяченой воды.

Педагогам запрещается принимать от родителей продукты (торты,

пирожные и др.), не предусмотренные рационами питания детей в детском саду, особенно без указания срока изготовления.

После каждого приема пищи необходимо организовывать полоскание полости рта воспитанниками.

Не позволять детям укладываться спать с пищей во рту, жевательными резинками, конфетами и др., с этой целью проверять полость рта каждого ребенка перед сном.

Во время приема пищи необходимо следить за правильным поведением за столом и использованием воспитанниками столовых приборов. Во избежание травм столовая и чайная посуда не должна иметь трещин и сколов. В случае, если разбилась посуда, воспитатель не позволяет детям трогать осколки, их уберут взрослые.

Учитывать индивидуальные особенности воспитанников (в том числе непереносимость ими отдельных продуктов и блюд).

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ПРОГУЛКИ

Воспитателю предварительно перед прогулкой необходимо осмотреть участок на предмет безопасности.

Воспитатель обеспечивает контроль за спокойным выходом детей из детского сада и спуска с крыльца.

Помощник воспитателя должен сопровождать детей на прогулку и с прогулки. Воспитателю необходимо держать в поле зрения всех детей, наблюдать за детьми и при необходимости прийти на помощь.

В обязанности воспитателя входит – следить за температурным режимом и, в соответствии с погодными и температурными условиями, следить за одеждой детей и за тем, чтобы у воспитанников был головной убор. Хожение босиком по траве, асфальту, песку на участке разрешается только после осмотра территории воспитателем на безопасность.

Ежегодно в весенний период, на игровых площадках проводится полная смена песка. В летнее время игры с песком в песочнице допускается только при условии ежедневной перекопки и ошпаривания песка кипятком.

Воспитатель должен соблюдать установленный режим, длительность прогулок, смену деятельности детей (игровая, трудовая). Для предупреждения переутомления, перегрева, переохлаждения детей во время прогулки, игр, трудовой деятельности, необходимо чередовать виды детской деятельности от подвижной к малой подвижности, в зависимости от плана проведения прогулки.

Воспитателю необходимо обеспечить страховку, контроль во время скатывания с горки, скольжения по ледяным дорожкам, катания на качелях, лазании, спрыгивании с возвышенности, спортивного оборудования, метания, катания на самокате, лыжах, велосипеде и др.

Воспитателю запрещается проводить игры около водоемов, прогулки

возле проезжей части дороги, не допускается организация и проведение прогулки на одном игровом участке одновременно двум возрастным группам воспитанников. Во время прогулки воспитателю запрещается оставлять детей без присмотра.

Воспитатель обеспечивает контроль за выполнением детьми требований личной гигиены (запрещается брать в руки, в рот грязные предметы, снег, сосульки, не бросать друг в друга песком, землей). В случае самовольного ухода ребенка с прогулки воспитатель должен срочно сообщить об этом руководителю, родителям (законным представителям), в отделение полиции. Необходимо организовать поиск ребенка, назвать приметы: внешний вид, возраст, описать одежду. При несчастном случае воспитатель должен оказать ребенку первую медицинскую помощь, немедленно сообщить об этом руководителю, медицинской сестре, родителям (законным представителям), при необходимости вызвать врача и доставить ребенка в больницу.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ИГРОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

При организации игровой деятельности воспитатель не должен позволять детям бросаться игрушками, кубиками, бегать, прыгать, толкать друг друга, напоминать детям о том, что во время игр нельзя вставать на стулья и столы, ползать под столами и обязательно соблюдать правила игры.

Воспитателю необходимо следить за тем, чтобы в детском саду игрушки соответствовали требованиям безопасности, чтобы при их применении по назначению они не представляли опасности для жизни и здоровья детей, и лиц, присматривающих за ними.

В случае возникновения конфликтов между детьми воспитателю необходимо вмешаться и объяснить детям, что нужно стараться избегать конфликтов, играть дружно.

Воспитатель не должен разрешать детям приносить в группу, использовать в играх предметы, принесенные из дома: стекло, колющие или режущие предметы, спички, зажигалки, лекарства и др.

Во время игровой деятельности воспитатель напоминает воспитанникам о том, что:

- после использования настольных игр, их необходимо убирать в коробки и относить на место;
- нельзя брать с собой детали от игр и другие мелкие предметы.

ИНСТРУКЦИЯ ИНСТРУКТОРА ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ

Приходить в спортивный зал и уходить обратно, только в

сопровождении воспитателя. Педагоги напоминают воспитанникам, что в спортивный зал нужно приходить в спортивной форме и без игрушек.

Инструктор по физической культуре должен четко и внятно объяснить воспитанникам о том, что они должны выполнять все требования по выполнению упражнений.

Во время организованной деятельности инструктор по физической культуре проводит беседу с детьми о том, что в спортивном зале необходимо соблюдать безопасность:

- не спеша подниматься и спускаться по гимнастической стенке;
- чтобы избежать столкновений, не останавливаться резко во время бега;
- при выполнении упражнений, соблюдать безопасную дистанцию.

Инструктор по физической культуре напоминает детям, что во время организованной деятельности нельзя:

- разговаривать во время выполнения упражнений, так как можно прикусить язык;
- толкать друг друга во время подвижных игр;
- подходить к спортивному оборудованию, если на них уже играют дети, а необходимо терпеливо дожидаться своей очереди, или договориться с ними о времени.;
- толкать друг друга во время нахождения на спортивном оборудовании;
- самостоятельно брать спортивный инвентарь;
- передвигать спортивные снаряды без разрешения взрослого.

При обнаружении детьми поломок спортивного оборудования или инвентаря нужно сообщить об этом инструктору по физической культуре или воспитателю.

Педагоги напоминают воспитанникам, что по окончании организованной деятельности выходить из спортивного зала нужно спокойным шагом, построиться в колонну по одному, не создавать паники, не толкаться.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ТРУДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В группах и на участках детского сада воспитателем должны быть созданы условия, обеспечивающие охрану жизни и здоровья ребенка:

- столы, стулья, прочая мебель и оборудование, которыми пользуются дети, должны по своим размерам соответствовать их ростовым показателям;
- все шкафы и полки должны быть надежно закреплены. Оборудование, материалы, предметы убранства должны устанавливаться и размещаться с учетом их полной безопасности и устойчивости, исключая возможности падения;
- инвентарь, используемый в самостоятельной трудовой деятельности

детей, необходимо располагать на полках и шкафах, высота которых не превышает уровня глаз ребенка;

- аквариумы, клетки с животными и комнатные растения уголка природы размещаются с таким расчетом, что бы ребенок мог осуществлять уход за ними стоя на полу; при поливе растений ребенок должен держать лейку ниже уровня своей груди, чтобы вода не стекала в рукава и не попадала на одежду.

Любая трудовая деятельность детей, связанная с использованием инструментов, должна осуществляться лишь под непосредственным контролем и наблюдением педагога.

Отбирая для детских поделок природный, бросовый и прочий материал, воспитатель всегда должен помнить о его безопасности, не брать острых сучков, режущей травы, ядовитых ягод, грибов и растений, твердой проволоки, битого стекла, спичек с неудаленной серной головкой и т. д.

Воспитатель должен тщательно продумывать целесообразность предлагаемой детям работы, а также необходимость изготовления тех или иных поделок, не допускать большого скопления детских работ, не нашедшего своего применения.

При выполнении поручений, связанных с обязанностями по столовой и уголке природы, дети могут посещать пищеблок лишь в сопровождении взрослого; при этом категорически запрещается перенос детьми горячей пищи, воды и прочих горячих предметов.

Категорически запрещается привлекать детей к труду, представляющему опасность инфицирования (уборка унитазов, сбор общего грязного белья, бытовых отходов и пр.)

Нельзя привлекать детей к разведению костров, сжиганию сухих листьев и мусора.

Все оборудование, инструменты и материалы должны быть аккуратно, удобно и рационально размещены, содержаться в чистом и исправном состоянии в закрытых емкостях.

Воспитатель создает необходимые условия для трудовой деятельности детей, осуществляет обучение их навыкам работы с различными материалами и инструментами, обеспечивает усвоение, и выполнение детьми правил поведения в процессе трудовой деятельности. Дети должны знать и строго соблюдать следующие требования:

- выполнять порученную работу только на местах, отведенных для данного вида труда;

- прежде чем приступить к работе, следует надеть фартук и другую специальную одежду, засучить рукава и вымыть руки, если это необходимо, подобрать волосы;

- в соответствии с полученным заданием подготовить свое рабочее место: аккуратно, удобно и красиво расположить нужные материалы и инструменты, убедиться в их исправности;

- в процессе трудовой деятельности постоянно поддерживать порядок на своем рабочем месте, не допуская его захламления;

- использовать оборудование и инструменты только по их прямому назначению, применяя правила и приемы, показанные воспитателем. Инструменты, необходимые для самостоятельной деятельности, можно брать только с разрешения воспитателя;

- работать внимательно, не отвлекаясь, не ходить с инструментами в руках и не мешать другим детям;

- по окончании работы проверить состояние оборудования и инвентаря, очистить его, уложить и убрать. Рабочее место привести в порядок с помощью веника, щетки-сметки и влажной тряпки. Затем тщательно вымыть руки, снять и убрать рабочую одежду, поправить одежду;

- в случае даже незначительного ранения, ушиба, ссадины, немедленно обращаться к воспитателю.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ ТВОРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Перед началом проведения творческой деятельности воспитатель должен держать в поле зрения всех детей и напоминать воспитанникам о правилах безопасного поведения.

Воспитатель должен проконтролировать тот момент, что использованные ножницы во время творческой деятельности ножницы должны быть с тупыми концами. Обучать детей безопасной работе с ножницами.

Педагог должен помнить, при использовании крахмального клея или муки, который варят утром, разливать остывшим.

Необходимо исключить использование клея ПВА.

По окончании работы воспитатель напоминает детям о том, что необходимо привести в порядок свое рабочее место, материалы, оборудование, использованное во время творческой деятельности, сложить в специально предназначенные места. Карандаши должны размещаться в горизонтальном положении, а также обращать внимание на то, как дети держат его. Во время работы с красками и кисточками, напоминать воспитанникам, что воду необходимо наливать не в стеклянную емкость.

ИНСТРУКЦИЯ МУЗЫКАЛЬНОГО РУКОВОДИТЕЛЯ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ВОСПИТАННИКОВ

Педагогам необходимо сопровождать воспитанников во время посещения музыкального зала.

Музыкальный руководитель напоминает воспитанникам о том, как нужно вести себя в музыкальном зале и пользоваться музыкальными инструментами:

- нельзя бегать, прыгать, шуметь в музыкальном зале;

- нельзя раскачиваться на стульчиках и вытягивать ноги вперед, чтобы другие дети не споткнулись;
- нельзя передвигать тяжелые предметы в музыкальном зале (скамейки, аппаратуру, декорации);
- музыкальные инструменты можно использовать только с разрешения музыкального руководителя;
- нельзя бросать инструменты на пол, в окно, стены, зеркала или друг в друга, наступать на них.

Музыкальный руководитель обязан соблюдать порядок и не загромождать рабочее место посторонними предметами.

При работе с использованием электроприборов соблюдать меры безопасности.

Для поддержания здорового микроклимата музыкальному руководителю следует проветривать помещение, не допускать сквозняков.

Организованные деятельности должны проходить согласно расписанию дошкольной организации согласно Типовому учебному плану дошкольного воспитания и обучения.

Использовать технические средства обучения необходимо только после изучения инструкции работы с ними.

При изготовлении декораций, наглядных пособий, дидактического материала для организованных деятельностей, музыкальному руководителю не следует использовать вредные для здоровья и жизни детей ядовитые вещества, стекла, проволоки, иголок и т. д.

При проведении различных массовых мероприятий музыкальный руководитель обязан проверить костюмы, декорации и оборудование на наличие колющих и режущих предметов, надежность крепления, безопасность их использования.

Педагоги напоминают воспитанникам, что из музыкального зала надо выходить организованно, не торопясь.

По окончании работы музыкальный руководитель должен отключить от электросети электрические приборы, привести рабочее место в порядок, проветрить помещение, закрыть окна, фрамуги, выключить свет.

СОДЕРЖАНИЕ

1	Пояснительная записка	32
2	Введение	33
3	Основные принципы обеспечения безопасности	34
4	Основные направления работы по обеспечению безопасности	40
5	Рекомендации по обеспечению безопасности воспитанников в дошкольной организации и на ее территории	42
6	Заключение	46
7	Литература	47
8	Приложение 1. Нормативно правовое обеспечение	48
9	Приложение 2. Инструкция по обеспечению безопасности детей в ДО	50